Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 209 (13.471).
14 СЕНТЯБРЬ 1966 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

◆ «ЗАНГОРИ КЕМА» ШУНҚОРЛАРИГА ОҚ ЙЎЛ!
◆ МАРРАГА ЕТГАН ИЛҒОР ЗВЕНО ВА БРИГАДА АЪЗОЛАРИНИ КАТТА ҒАЛАБА БИЛАН ТАБРИКЛАЙМИЗ
◆ «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНЛАРИМИЗ ТОБОРА ЮКСАЛАВЕРСИН

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИГА

Қадрли ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Ўзбекистон журналистлари учинчи съезди делегатларини ва сизлар орқали республика матбуоти, радио ва телевидениеси ходимларининг бутун кўпминг кишилик отрядини қизғин табриклайди.

Ўзбекистон журналистларининг съезди қаҳрамонликлар ва яратувчилик завқ-шавқи билан тўлиб тошган ажойиб бир вақтда тўпланди. КПСС XXIII съездининг тарихий қарорлари, янги беш йиллик планнинг улкан вазифалари омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини мислсиз юксалтириб юборди. Ўзбекистон меҳнаткашлари жонажон партия режаларини амалга оширишга, ўзларининг интернационал бурчларини шараф билан бажариб, Ватанга бу йил камида 3.750.000 тонна пахта беришга, халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма тармоқларини янада юксалтиришга эришишга, коммунизмнинг моддий техника базасини яратишга ўзлари қўшаётган ҳиссани узлуксиз кўпайтириб боришга қаттиқ бел боғлаганлар.

Партия қўйган вазифаларни амалга оширишда партиянинг жанговар ёрдамчилари бўлган совет журналистлари коммунизм учун бошланган умумхалқ курашининг олдинги позицияларида бормоқдалар. Партиявийлик, юксак ғоявийлик, ҳаққонийлик, меҳнаткашларнинг кенг оммаси билан узвий алоқада бўлиш — матбуотнинг ана шу ленинча принциплари совет матбуотини ривожлантиришнинг қонуни бўлиб қолди.

Партиямиз матбуотни буюк коммунистик идеаллар тантанаси учун курашда ўзининг содиқ ва синалган қуроли деб билиб, уни юксак қадрлайди. Партия матбуотга идеология ишининг энг муҳим соҳасини ишониб топшириб қўйган.

Халқнинг қудратли ижодий кучларини КПСС XXIII съезди қарорларини муваффакиятли бажаришга, Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга сафарбар этиш — республика журналистларининг бурчидир. Газета ва журналлар, радио ва телевидение янги, прогрессив ташаббусларнинг ҳаммасини кун сайин қўллаб-қувватлаб ва оммалаштириб бориши, олға боришимизга халақит бераётган иллатларнинг ҳаммасига қарши шафқатсиз кураш олиб бориши лозим. Янги инсонни — улуғ идеалларга ва юксак маънавий принципларга эга бўлган инсонни тарбиялаб етиштиришда матбуотнинг роли олижаноб ва фахрлидир.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика журналистлари III съездининг самарали ишлашини тилайди ва қатъий ишонч билдирадики, Ўзбекистон журналистлари бундан буён ҳам ўзларининг бутун кучларини, ўзларининг бутун маҳоратларини, ўз қалбларининг бутун ҳароратини партия ва халқ ишига, коммунистик қурилиш улуғвор программасини муваффақиятли амалга оширишга бағишлайдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

Тошкентда 13 сентябрда Ўзбекистон журналистларининг учинчи съезди бўлди.

Съездни республиканинг энг кекса журналисти С. С. Черник очди.

Делегатлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан съезднинг фахрий президиумига сайладилар.

Съездда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади. У, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республика журналистлари учинчи съездига табригини ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев «Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг 1962—1966 йиллардаги иши тўғрисида ҳисобот ва КПСС XXIII съезди қарорлари асосида республика журналистларининг вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Журналистлар союзи ревизия комиссиясининг раиси И. К. Костиков шу комиссиянинг иши тўғрисида ҳисобот берди.

Делегатлар докладларни муҳокама қилиб, тўрт йил ичида қилинган ишларнинг якунларини тўпладилар, ўз танқидий мулоҳазаларини билдирдилар, союз правлениеси ва унинг жойлардаги ташкилотлари фаолиятини, республикадаги барча газета, журнал, радио ва телевидение ишини яхшилаш юзасидан таклифлар киритдилар.

Съездда СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретари В. С. Чернишев ва Туркманистон Журналистлар союзининг вакили Н. Омонов, Тожикистон Журналистлар союзининг вакили Х. Содиқов, Қирғизистон Журналистлар союзининг вакили М. Баялиев сўзга чиқдилар.

Съезд муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

Съезд делегатлари АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси муносабати билан норозилик резолюцияси ҳам қабул қилдилар.

Ўзбекистон Журналистлар союзи раҳбар органларининг янги составн ва журналистларнинг иккинчи Бутуниттифоқ съездига делегатлар сайланди.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советн Раисининг ўринбосари С. О. Азимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири М. М. Раҳмонқулов қатнашдилар.

* * *

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси янги составининг пленуми бўлди. З. И. Есенбоев Союз правлениесининг раиси қилиб, В. А. Архангельский, А. Д. Ивахненко, М. Қориев, Ш. Ниёзов раис ўринбосарлари қилиб, Ҳ. Н. Тожибоев правление секретари қилиб сайланди. (ЎзТАГ).

Л. И. БРЕЖНЕВ Ю. ЦЕДЕНБАЛ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 13 сентябрда Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбални қабул қилди.

Ю. Цеденбал билан Л. И. Брежнев ўртоқлар КПСС билан Монголия Халқ Революцион партияси ўртасидаги, Совет Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасидаги қардошлик алоқалари ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш масалаларини муҳокама қилдилар, ҳар икки мамлакатни қизиқтирувчи ҳозирги халқаро аҳвол масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов иштирок этди.

Учрашув самимий, ўртоқлик вазиятида ўтди.

ҲАР БИР МАШИНАДА 1,5-2 ТОННАДАН

Оққўрғон районидаги 2-«Оққўрғон» совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тошмамат Алижонов бошқарувчилик қилаётган бўлимида ўтган йили барча майдондаги ҳосил машиналарда териб олинган эди.

Бўлим механизаторлари совхозда биринчи бўлиб машина теримини бошлаб юбордилар. Ҳозирча далага 4 та «зангори кема» чиқарилди. М. Жонзоқов, И. Пушкарев, М. Қурбонов ва И. Кихтев ўртоқларнинг ҳар бири дастлабки куниёқ бункердан 1,5-2 тоннадан пахта тўкдилар.

ИЛҒОРЛАР РАПОРТ БЕРДИ

Чироқчи районидаги «Восход» совхозининг Зарафшон тоғи этакларида ястаниб ётган шартли суғориладиган ерларида пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Пахтакорлар бу йил ҳам барвақт теримга киришдилар. Йиғим-терим ишларининг социалистик мусобақа асосида ташкил этилиши яхши самаралар берди. Зиёд Бўтаев ҳамда Раҳмон Йўлдошев ўртоқлар бошлиқ бригадалар йиллик планни районда биринчи бўлиб адо этдилар.

Ўртоқ З. Бўтаев бригадаси шартли суғориладиган 38 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 24 центнердан «оқ олтин» топширди. Бригада аъзолари гектаридан тағин 6 центнердан пахта териб олишга сўз беришди.

Совхознинг Т. Бердиёров ва С. Давронов ўртоқлар бошлиқ бригадалари ҳам маррага яқинлашиб қолдилар.

Р. МУРОДОВ.
Қашқадарё области.

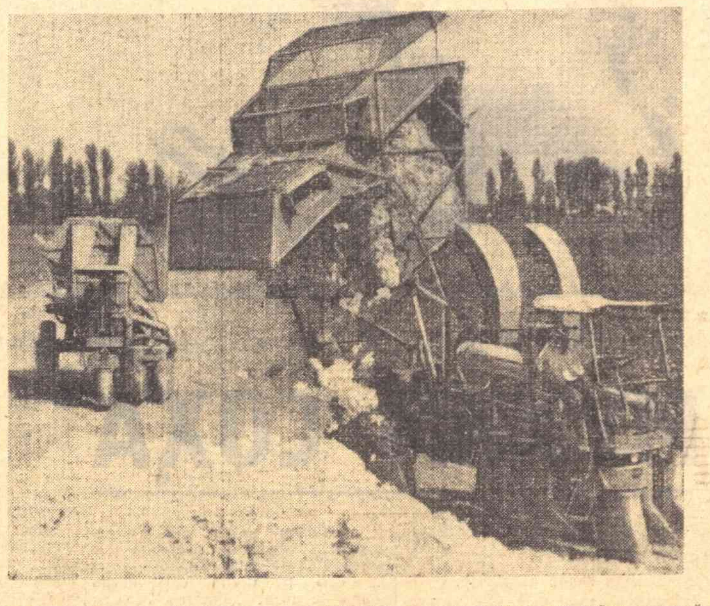

Бўка районидаги Тимирязев номли колхозда машина терими кун сайин оммавий тусга кирмоқда. Ҳозир колхоз пахтазорларида 10 та пахта териш машинаси унумли ишлаяпти. Колхознинг А. Остонаев, П. Нарзиев, О. Абдурасулев каби таниқли механик-ҳайдовчилари кунига ўз агрегатлари бункеридан 5-6 тоннадан «оқ олтин» тўкиб, хирмонга барака киритяптилар. Суратда: машинада терилган пахталарнинг хирмонга тўкилаётган пайти.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

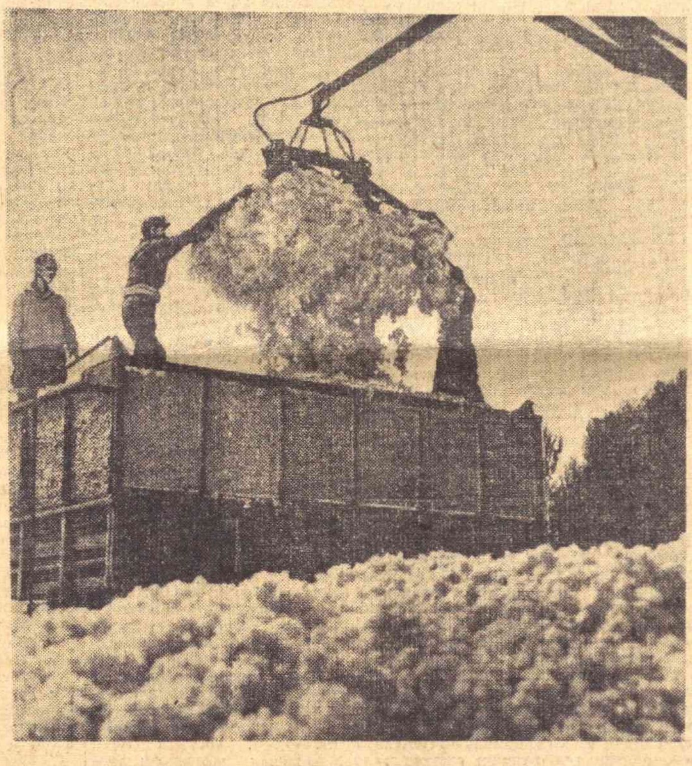

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ З. Ризаев бошлиқ бригада даласида пахта терими авжида. Кунига бригада хирмонидан тайёрлов пунктига 20-25 тонна пахта жўнатиляпти. Суратда: пахталарни тайёрлов пунктига жўнатиш учун тайёргарлик кўрилаётган пайтни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ЗВЕНО МАРРАГА ЕТДИ

АНДИЖОН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ленин районидаги «Коммунизм» колхозининг Зулунбой Юсупов бошлиқ звеноси азаматлари областда биринчи бўлиб маррага ғалаба байроғини тикдилар. Звено пахтакорлари 6 гектар ерининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олиб, пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Қундузхон Қўлдошева, Омонхон Аҳмадалиева каби чевар теримчилар хирмонга кунига 130-150 килограммдан пахта тўкиб, планнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Машъаллар тағин 25 центнердан пахта бериб, ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Шу колхознинг Бегали Ботиров бошлиқ звеноси аъзолари ҳам ҳар гектар ердан 29 центнердан хирмон кўтариб маррага етдилар. Зулунбой ота звеноси билан беллашаётган Ботиров звеносининг марду-майдонлари ҳам ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта топширишга сўз бердилар.

А. ҚУРОНБОЕВ.

Пахта далаларида

АНДИЖОН. Учқўрғон районидаги Калинин номли колхознинг А. Каримов ва Ғ. Абдуллаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида йиғим-терим суръати кун сайин кўтарилмоқда. Илғор колхозчилардан У. Азизова, Қ. Бекмирзаева, У. Маназарова сингари чеварлар кунда 120-150 килограммдан пахта теришяпти.

Шунингдек, Андижон районидаги Куйбишев номли колхозда, Задарё районидаги «Восток» совхозида ҳам пахта териш ва давлатга топшириш жадал суръат билан олиб борилмоқда.

Ҳ. ПРАТОВ,
С. ТОЖИБОЕВ,
Н. ШАРИПОВ.

СУРХОНДАРЁ. Денов районидаги «Москва» колхозининг Низомжон Аҳмедов бошлиқ бригадасида кунда 1,5-1,7 процент миқдорида пахта тайёрланмоқда. Тошой Нуралиева, Турдихон Мирзаева, Бахромой Бердиева каби азаматлар кунда 150-160 килограммдан пахта териб хирмонга тўкишяпти.

Т. РАЖАБОВ.

ҚАШҚАДАРЁ. Шаҳрисабз районидаги Киров номли колхоз аъзолари ҳозиргача пахта тайёрлаш йиллик планини 60 процентга етказиб қўйдилар.

Исо Турсунов, Фаҳриддин Нажимов, Парда Шукуров, Урок Иброҳимов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳар куни йиллик планнинг 2,5-3 проценти миқдорида пахта териб давлатга топширмоқдалар.

Ж. ХАЛИЛОВ.

САМАРҚАНД. Каттақўрғон районидаги «Чимбойобод» колхози бу йил мамлакатга 5.432 тонна пахта топширишга аҳд қилган. Колхозчилар йиллик планни 50 иш кунида бажариш учун пахта терими соат сайин авж олдирмоқдалар. Ҳозир кўпчилик бригадаларда 3,5-4 процент пахта топширилмоқда.

М. ҚОБИЛОВ.

ФАРҒОНА. Киров районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхози далаларида машина терими бошланди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Қурбон Кенжаев дастлабки куни «зангори кема» бункеридан 4 тонна «оқ олтин» тўкди.

О. БАРОТОВ.

ХОРАЗМ. Шовот райони хўжаликлари пахта терими бошлаб юбордилар. Тайёрлов пунктларига дастлабки куни 241 тоннадан кўпроқ пахта келтирилди. «Оқ олтин» карвонларининг кети узилмайди.

К. ҚОДИРОВ.

Ўзбекистон журналистлар съездининг мажлислар залида.

А. Тўраев фотоси.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Пахтакорнинг кўпдан буён орзиқиб кутган куни келди. Ҳа, энг долзарб кунлар қанот қоқмоқда. Айни шу дамларда барча меҳнаткашларнинг бутун фикри-зикри пахтада. Улар шундай долзарб кунларда чаноқларда кулиб турган «оқ олтин»нинг бир грамми ҳам нест-нобуд бўлишига йўл қўймай она-Ватан хирмонига топшириш учун бутун имкониятларини ишга солмоқдалар. Шаробиддин Қорабоев бошлиқ бригада аъзолари ҳам чаман-чаман бўлиб очилаётган пахтани тез йиғиб-териб олиш учун курашаётирлар. Улар колхозда биринчи кунларданоқ илғорликни қўлдан беришмаётир. Бригада аъзолари коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга эга бўлиш учун кунлик терим графигини ортиғи билан бажаришяпти. Шу туфайли ҳам бу бригадада кунига 2,5-3 процентдан пахта тайёрланмоқда.

Бригадада кўпминг килограммчилар ҳаракати кундан-кунга кенг қулоч ёйиб бораётир. Қундузхон Абдуллаева, Мухтасархон Турғунова, Хайринисохон Солиева, Чиннихон Абдураҳимова, Эътиборхон Собирова каби чевар теримчилар ҳар куни 110-120 килограммдан пахта теришиб, бригаданинг улкан «оқ олтин» хирмонига баракали ҳисса қўшмоқдалар.

Бригаданинг Йўлдошбой Раҳимов, Камолиддин Нуриддинов каби «зангори кема» шунқорлари мавсумда 100-130 тоннадан «оқ олтин»ни териб беришмоқчи.

Э. МУЙДИНОВ,
Бўз район Жданов номли колхоз.

ШОЛИ ПИШДИ, ТЕХНИКА-ЧИ?

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Амударёнинг қуйи оқимида сўнгги икки-уч йил ичида йирик шоликорлик районн барпо этилди. Бу ерда янги шоличилик совхозлари, колхозлар ташкил қилинмоқда. Ана шу хўжаликларда йил сайин экин майдонлари кенгайтирилиб, гектар бошига олинадиган ҳосил оширилмоқда. Автоном республика шоликорлари беш йилликнинг биринчи йилида камида 50 минг тонна шоли етиштириш ва шундан 37 минг тоннасини давлатга сотиш мажбуриятини олганлар. Ҳамма хўжаликларда мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштирилди. Бунга экинни агротехника қоидалари асосида парвариш қилиш натижасида эришилди.

Колхоз ва совхозларнинг деярли ҳаммасида шоли пишди ва ўрим бошлаб юборилди. Эндиги вазифа — ҳосилни нобуд қилмасдан тезроқ ўриб-йиғиб олишдан иборат. Ўримга олдиндан тайёрлик кўрган хўжаликлар, бўлим ва бригадаларда янги ҳосилни ўриш кун сайин қизитиляпти. Ана шу коллективларнинг аъзолари комбайнлар, жаткаларни аллақачон ремонтдан чиқардилар.

Чимбой районидаги «Октябрь» совхозининг шоликорлари бу йил ҳосилдорликни 30 центнерга етказиб, 4 минг 500 тонна шоли олиш учун курашмоқдалар. Уларнинг ёз бўйи пешона тери тўкиб қилган меҳнати яхши натижа берди. Эрта-индин «Равшан», «Олтинкўл», Чапаев номли совхозларда ҳам шоли ўриш оммавий равишда бошлаб юборилади.

Лекин Автоном республиканинг кўпгина шоликор колхоз, совхозларида ўрим-йиғимга яхши тайёрлик кўрилмади. Шолиси пишиб етилган карталарга сув қўйиш тўхтатилгани йўқ. Хўжаликларнинг раҳбарлари шолиси комбайнлар ва ўрим машиналари ёрдамида йиғиштириб олинадиган карталарнинг сувини қочиришга ҳалигача эришганлари йўқ. Автоном республикада ҳозиргача 4 минг гектар майдондаги ҳосилни комбайнда ўришга тахт қилиб қўйилиши керак эди. Шундан атиги 2 минг гектарга яқин майдон тайёрланди, холос.

Шу нарса ачинарлики, шоли пишиб етилганига қарамасдан техника ремонти жуда суст давом этяпти, кўпчилик агрегатларнинг ремонти ўлда-жўлда ётипти.

Яқинда Автоном республика хўжаликлари 40 та янги комбайн сотиб олди ва эндиликда комбайнлар сони 295 тага етди. Шундан фақат 125 таси ремонтдан чиқарилган. Ўрим машиналари ремонти эса ҳаддан ташқари чўзиляпти. А. Г. Пак директорлик қилаётган «Партия XXII съезди» совхозида 28 комбайндан 17 таси, 15 ўрим машинасидан 8 таси, Т. Орзиев директорлик қилаётган «Майёб» совхозида 37 комбайндан 18 таси, 23 ўрим машинасидан 9 таси, У. Жалиев директорлик қилаётган «Қораўзак» совхозида 18 комбайндан 4 таси ремонтдан чиқарилган, холос. «Қораўзак» совхозида 12 ўрим машинасига ҳали қўл ҳам урилгани йўқ. «Маданият», «ВЛКСМ 45 йиллиги» совхозларида ва «Советская Каракалпакия» колхозида ҳам ўрим техникаси ремонтига бепарволик билан қаралмоқда.

Ана шу хўжаликларнинг устахоналаридаги техника қаровсиз ётибди. Ремонтчилар «ремонтга бординнгми — бордим» қабилида иш тутмоқдалар. Чунки улар учун зарур шарт-шароитлар яратилмаган, иссиқ овқат ташкил қилинмаган. Олисдан қатнаб ишлаётган ремонтчиларга транспорт ажратиб берилмаган.

«Узсельхозтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси раҳбарлари комбайн ва ўрим машиналарига запас қисмлар етказиб беришда сусткашлик кўрсатмоқдалар. Агар запас қисмлар тезроқ етказиб берилмаса, кўпчилик комбайнлар ва ўрим машиналари далага чиқмасдан қолади. Бу ҳақда жиддий ўйлаб кўриш керак.

Шоли ўриш ва янчишда Автоном республика шоликорларига ёрдам бериш учун Ўзбекистон ССРнинг бошқа областларидан 150 дан ортиқ механизаторлар келишади. Уларнинг кўпчилиги ҳозироқ етиб келди ва ишга киришди. Афсуски, Қорақалпоғистон АССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва совхозлар тресги шоликор хўжаликларда комбайнчилар ва механизаторлар тайёрлаш ҳақида етарли ғамхўрлик қилмаяпти.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, бригада ва бўлим бошлиқлари шолимиз пишди, энди қачон бўлса ҳам йиғиб оламиз, деб бепарволикка берилмасдан, олинган мажбуриятларни тезроқ бажариш учун барча ишчи кучи ва техникани сафарбар этишлари, резерв ҳамда имкониятларни етиштирилган ҳосилни сира нобуд қилмасдан ўриб-йиғиб олиш ва давлатга топшириш учун ишга солишлари керак.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

1966 СЕНТЯБРЬ 13 — УЛКАН ПАХТА ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан буён, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун мавсум бошидан буён.

Қашқадарё	1,76	27.18	0,68	0,98
Сурхондарё	1,26	12.32	0,52	2,80
Бухоро	1,40	9,86	—	—
Фарғона	1,34	8,99	0,09	0,16
Андижон	1,26	8,63	0,06	0,13
Самарқанд	1,23	4,76	—	—
Тошкент	1,05	3,83	0,55	1,22
Қорақалпоғистон АССР	0,65	3,05	—	—
Хоразм	0.57	2,13	—	—
Сирдарё	0,12	0,50	—	—

Ўзбекистон ССР областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 13 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Тошкент	98,04
Сирдарё	76,74
Сурхондарё	64,62
Қорақалпоғистон АССР	58,47
Самарқанд	57,82
Қашқадарё	52,14
Бухоро	51,02
Фарғона	48,11
Андижон	38,54
Хоразм	38,00
Республика бўйича	63,84

ХУШХАБАРЛАР

Фарғона пиллакашлик фабрикасининг коллективи ўз корхонасининг 40 йиллигини нишонлади. Шу йиллар ичида республика пиллакашлик саноатининг тўнғич корхонаси тубдан ўзгарди. Фабрикада дастлабки даврдагига қараганда станоклар сони қирқ баравар кўпайди, меҳнат унумдорлиги эса бир ярим баравардан зиёд ошди.

Янги беш йилликда Ўзбекистондаги энг кекса корхоналардан бири бўлган бу фабриканинг қиёфаси янада ўзгаради.

●

Республикада тамаки етиштирадиган асосий район — Ургут колхозлари тамаки тайёрлашга одатдагидан олдин киришдилар. Тамаки баргининг дастлабки турнуми маҳаллий ферментация заводига етказиб берилди.

●

Фарғона темир йўл бўлинмасининг темир йўлчилари мева ҳосилини йиғиштириб олиш мавсуми бошланганидан буён Узоқ Шимол, Урал ва Узоқ Шарққа янги ҳосил меваси ортилган бир мингдан кўпроқ рефрижератор вагон жўнатдилар.

Шу кунларда Қўқонда 15-20 музхона вагонга юк ортилмоқда. Бу вагонлар мамлакат шимолидаги йирик саноат марказларига жўнатилади. Муз заводларининг ходимлари бу маршрутларни таъминлаш учун 7.500 тонна муз тайёрладилар.

Тошкент қурилишларида

Янги Тошкентни бунёд этаётганлар сафида Фарғона бинокорлари ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳозиргача 48 квартирали бир уйни қўлдан чиқариб, иккинчисини монтаж қилмоқдалар. Суратларда: мана шу ишда жонбозлик кўрсатган электр пайвандчилардан Г. Элерт, В. Алешников, В. Шершунов ўртоқларни кўриб турибсиз. Чапдаги суратда эса смена топширигини ҳамиша ошириб адо этаётган электр пайвандчи Каримжон Қодиров.

А. Тўраев фотолари.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг IV пленуми қарорларини амалга оширамиз

МУҲИМ СОҲА

КПСС XXIII съезди мамлакатимиз чорвадорлари олдига катта вазифаларни қўйди. Беш йиллик планда мамлакатда чорвачиликни кескин юксалтириш, халққа кўплаб арзон чорва маҳсулотлари етказиб бериш тадбирлари белгиланган. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган IV пленуми ҳам республикамизда чорвачиликни ривожлантиришнинг конкрет режаларини чизиб берди.

Бу қарорлардан руҳланган районимиз чорвадорлари беш йиллик топшириқларини адо этмоқ учун куч-ғайратларини аямай меҳнат қилмоқдалар. Меҳнаткашларнинг янги марраларни эгаллаш учун олиб бораётган мардонавор курашига коммунистлар етакчилик қилмоқдалар. Районимизнинг азамат меҳнаткашлари 1966 йилда давлатга 38900 центнер гўшт, 3500 центнер сут, 1400 минг дона тухум, 121 минг дона қоракўл тери, 9837 центнер жун, 290 центнер пилла, 80 минг центнер ғалла етказиб бериш учун социалистик мажбурият олган эдилар. Ўтган саккиз ой мобайнида район чорвадорлари бир неча хил маҳсулотлар бўйича йиллик планни бажариб қўйдилар.

Районимизда улкан мажбуриятни бажармоқ учун коммунистлар етакчи участкаларда иш олиб боришяпти. Район партия комитети ва совхоз партия комитетлари меҳнаткашларнинг бутун куч-ғайратларини олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар қилди. Совхоз партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари социалистик мусобақа етакчилари бўлдилар. Ҳамма отар ва фермаларда қўзилатишни уюшқоқлик билан ўтказиш учун илғор коммунистлар жойларга юборилди.

Шу тадбирлар туфайли коммунистлар бириктирилган участкаларда ва коммунист чўпонлар раҳбарлик қилаётган отарларда тул олиш бўйича республикада энг юқори натижаларга эришилди. «Қизилқум» совхозининг чўпонлари — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Самен Пирназаров, коммунист Жаниқул Бобомуродов, Сейиджон Алиев, «Чимқўрғон» совхозининг Равел Тинибеков, Мингбусин Минглибеков, Устанбай Мингбоев, «Фориш» совхозининг Ботир Шобеков, Йўлбарс Султонов, Сирож Деҳқонов, Худойназар Сирожов, Киров номли совхознинг Сапар Салимов каби азаматлари ўзларига биркитилган отардаги қўйларнинг ҳар 100 бошидан 140-190 тадан қўзи олиб, мусобақада ғолиб чиқдилар.

Партия ташкилотлари меҳнаткашларнинг ижодий меҳнат ғайратларини оширишда партиявий-сиёсий, тарбиявий ишларни кучайтиришга катта эътибор бермоқдалар. Коммунистлар чорвачилик соҳасида қўлга киритилган ютуқларни, бой тажрибаларни ёйишда, фан ютуқларини қишлоқ хўжалигига татбиқ қилишда ҳам самарали ишларни амалга оширмоқдалар.

Район партия комитети КПСС Марказий Комитетининг 1964 йил октябрь ва ноябрь Пленумларидан кейин партиявий-сиёсий ишларни қайта қуриб, хўжаликка раҳбарлик қилишни бирмунча такомиллаштирди. Одат бўлиб қолган зарарли айрим иш услубидан воз кечилди. Район партия комитети бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилади.

Шу туфайли «Қизилқум», «Чимқўрғон» совхозларида партиявий ишлар жонланиб, хўжалик ишларида бирмунча ютуқларга эришилди. Бу совхоз партия комитетларида ҳар бир коммунист ўз участкасидаги ишга жон куйдиради, ишлаб чиқариш, одамлар тақдири учун жавоб беради. Бу совхоз партия комитетлари (секретарлари Ш. Тўрагелдиев, Х. Жакипбаев) ҳар бир коммунистда топширилган иш учун масъулият сезиш ҳиссини тарбиялашга зўр эътибор беради. Шунинг учун ҳам бу совхозлар районнинг энг илғор хўжаликларидан ҳисобланади. Машъал «Қизилқум» совхози чорвадорлари бу йил давлатга 600 тонна гўшт, 193 тонна жун, 27490 минг дона қоракўл тери топшириш ва ҳар қўйдан 155 тадан қўзи олиш мажбуриятини олган эдилар. Бу мажбуриятлар муваффақият билан адо этиляпти.

Совхоз коммунистлари чорвачиликдан кам харажат қилиб кўп фойда олишга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш учун ҳар бир отар ва фермада чўпонлар билан тушунтириш ишлари олиб бордилар. Натижада совхозда давлатга чорвачилик маҳсулоти сотишдан катта фойда олмоқдалар. Масалан, совхозда бир центнер гўшт етиштириш учун 41 сўм 67 тийин сарфланган ҳолда бу гўшт давлатга 71 сўм 10 тийиндан сотилиб, совхоз топширилган ҳар бир центнер гўшт ҳисобидан 29 сўм 43 тийин соф фойда олди.

А. Абдураимов, Ж. Асилов, А. Еримбетов каби коммунистлар бошқарувчилик қилаётган бўлимларнинг бунда катта ҳиссаси бор. Тажрибали мутахассис Абилхон Еримбетов бошқараётган 4-ферма коллективи коммунистчасига ишлаш ва яшаш учун курашиб бутун куч ва имкониятларни ишга соляптилар. Ферманинг кўпчилик отарларида олинган социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилмоқда. Ферма бўйича бу йил 8531 бош қўйнинг ҳар 100 бошидан 155 тадан қўзи олиб, ҳар қўйдан 3,5 килограммдан жун етиштириш учун курашмоқдалар. Бу фермада чорвачилик маҳсулотлари таннархи йилдан-йилга арзонлашяпти.

Чорвачилик ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда омма билан ишлаш ва олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш соҳасида партия ташкилотларининг роли тобора ошмоқда. Улар партиявий-сиёсий ишларни хўжалик ишлари билан бевосита боғланган ҳолда олиб боришяпти. Бу эса коммунистларнинг обрўсини ошириш, уларнинг мавқеи мустаҳкамланишига олиб келмоқда. Шу нарса характерлики, ўтган йили партия ҳисобот-сайлов йиғилишида «Чимқўрғон» совхозининг коммунистлари партия комитети секретарлигига ўртоқ Ш. Тўрагелдиевни сайладилар. Ишнинг кўзини биладиган ташаббускор коммунист Тўрагелдиев коммунистларнинг ишончини оқлади. Партиявий-сиёсий, оммавий-ташкилий ишларни яхши йўлга қўйиш, хўжаликни юксалтиришда партия ташкилотининг ҳиссаси катта бўлди. Бу йил «Чимқўрғон» совхози давлатга гўшт, тухум, қоракўл тери, ғалла, ем-хашак жамғариш йиллик планларини ошириб бажарди. Бу совхозда коммунистлар сафи илғорлар ҳисобига ўсмоқда, ишлаб чиқаришда коммунистларнинг авангардлиги кучаймоқда. Шунинг учун ҳам ҳисобот-сайлов йиғилишида «Чимқўрғон» совхозининг коммунистлари ўртоқ Тўрагелдиевни партком секретарлигига қайта сайладилар.

Маълумки, мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш чорвачилик маҳсулдорлигини оширишда энг муҳим воситалардан бири ҳисобланади. Биз бунга ҳамиша амал қиламиз, белгиланган миқдорда ем-хашак тайёрлаш планини ошиғи билан бажаришни таъминлаймиз.

Шу нарса характерлики бу йил яйловларимизда табиий ўт кўнгилдагидек сероб бўлмади. Шунинг учун район партия комитети бу қийинчиликлардан қутулиш йўлини излаб топди. Қўшни совхоз ва районларда хашак жамғаришни уюшқоқлик билан олиб бордик. Зомин райони далаларидан 7800 тоннага яқин озуқа жамғарилди. Хашак тўплашда айниқса «Фориш» совхози коммунистлари ташаббускор бўлдилар. Техника, ишчи кучидан тўғри ва унумли фойдаланиш ҳамда коммунистлар, комсомолларнинг сафарбарлиги туфайли хашак тайёрлаш йиллик плани муддатидан олдин ошиғи билан бажарилди. Хашак тайёрлашда Усмон Саломов, Элбай Тоғаев, Чиндали Дабилев каби коммунистлар бошлиқ бригада аъзолари «Чимқўрғон» ва Тимирязев номли совхоз ем-хашак тайёрлаш бригадалари коммунистлар билан ёнма-ён туриб, чорва учун мўл-кўл озуқа жамғаришга эришдилар. Ҳозир барча хўжаликларимизда хашак тайёрлаш плани ошириб бажарилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг республикамизда чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш тўғрисидаги қарори районимиз чорвадорларининг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшди. Район чорвадорлари бу қарордан руҳланиб, ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.

Районимиз меҳнаткашлари пленум белгилаган тадбирларни амалга ошириш учун белни маҳкам боғлаб, коммунистлар етакчилигида янги зафарлар сари интилмоқдалар.

С. КЕРИМОВ,
Фориш район партия комитетининг биринчи секретари

ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

ЮКСАЛИШ

Халқимизда «Ўтган кунларингни унутма» деган нақл бор. Ҳа, довонлардан бирданига ўтиб бўлмайди. Уни поғонама-поғона босиб ўтиш йўли билангина мўлжалланган маррани албатта ишғол қилиш мумкин. Фабрикамизнинг ўтмиши ҳақида гап очмоқчиман. 1962 йилда фабрика фойдаланишга топширилганда, ҳали у мукаммал эмасди. Монтаж ишлари нособ бажарилган, қурилиш ҳамда ускуналарни жойлаштиришда пала-партишликка йўл қўйилганлигини бир қарашдаёқ пайқаб олиш мумкин эди. 14 та қуритиш камераси, пневмотранспорт системалари, пардозлаш конвейери қўл учида монтажланганидан ишлатиб бўлмасди.

Албатта, бунинг сабаби бор эди. Собиқ Енгил саноат бошқармаси етарли даражада маблағ ажратмаганлигидан машина-ускуналар синаб кўрилмасдан, созланмасдан, кадрлар тайёрланмасдан туриб фабрика фойдаланишга топширилган. Тўғри, корхона кенг территорияни эгаллаган, цехлари баҳаво, ўрнатилган машина-ускуналар замонавий эди. Бу жиҳатдан фабрика республикадаги шундай корхоналар ичида кўз кўрса қувонгудек ҳисобланарди. Лекин етарли даражада малакали кадрлар билан таъминланмаган бундай корхонадан нима ҳам кутиб бўларди. 10-15 мутахассис бор эди. Қолган ишчилар ўрта мактабни тамомлаб чиққан ёшлар ва уй-рўзғор иши билан шуғулланиб юрган тажрибасиз кишилар бўлиб, фабрикани оёққа турғазиб юбориш учун уларнинг қурби етмасди. Шу тариқа 1962 йилда берилган план 32,4 процент бажарилди, холос. 1963—1964 йилларда ҳам қолоқлик давом этди, давлат планлари бажарилмади. Корхонада тажрибали кадрларнинг етишмаслиги, моддий-техника таъминотининг кўнгилдагидек йўлга қўйилмаганлиги ана шу қолоқликка асосий сабаб бўлди.

1965 йил охири ва 1966 йил бошида коллектив учун жуда катта истиқбол очилди. Планни бажаришга қатъий бел боғладик. Кадрлар тайёрлашга киришиб кетдик. Янги хил мебеллар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш учун кадрларни ўқита бошладик. Улардан кўпчилиги республикадаги пешқадам корхоналарга юборилиб, илғор тажрибаларни ўрганиб келишларига шароит яратилди. Ана шу тайёргарлик даврида 300 дан ортиқ киши фабрикамиз коллективига янги катта куч бўлиб қўшилди. Эндиликда корхонамиз қаддини ростлаб ола бошлади.

Ўтмиш сабоқларидан хулоса чиқардик. Барча камчиликларимизни тугатиш пайига тушиб қолдик. Маҳсулот ишлаб чиқариш ассортиментини танлашда ҳам жиддий ўйлашга тўғри келди. Шу кеча-кундузда корхонамиз ишлаб чиқараётган ҳамма мебеллар харидорларда катта қизиқиш туғдирмоқда. Беш йилликнинг дастлабки йили саккиз ойи учун белгиланган топшириқ орттириб бажарилди.

Фабрикамиз ҳозирги кунда республикадаги мебель корхоналари даврасида пешқадам бўлиб қолди. Иккинчи квартал якунларида коллективимиз Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва республика касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Мукофот корхонамиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини янги марраларни эгаллаш учун илгарилаб боришга руҳлантирмоқда. Коллективимиз республика Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармасининг яқиндан бераётган ёрдамидан жуда миннатдор.

Ишимизни иқтисодий жиҳатдан чуқур таҳлил қилиш янги резервларни ҳаракатга келтириш ҳамда имкониятлардан ўринли фойдаланишга йўл очмоқда. Ҳозирги вақтда 1 сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқариш учун 89,97 тийин ўрнига 86-7 тийин сарфланяпти. Бу эса маблағлардан фойдаланишда тўғри йўлга тушиб олганлигимизнинг илк ифодасидир.

Республика мебель ярмаркасида намойиш қилиш учун бир қатор янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирдик. «УСМ-62» ва «НМ-10» деб аталувчи такомиллаштирилган мебеллар комплектларининг намуналари тайёрланди. Бундай мебелларнинг комплектлари тайёрланиш технологияси, замонавийлиги, бежиримлиги билан бошқаларидан ажралиб туради. Уларнинг намуналари «Ташхозкульторг»нинг 1- ва 35-магазинларига қўйилди. Харидорлар янги хил мебелимизга қизиқиб қолишди. Биринчи куннинг ўзидаёқ 170 киши шу янги хил комплект мебеллар ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини ёзиб қолдирди. 400 киши бу мебелдан сотиб олиш истагини билдирди.

Биз энди малакали кадрларга эга эканлигимиз билан фахрланишга ҳақлимиз. Мебелларни қуритиш камераси ишчилари бригадасининг бошлиғи Ҳ. Йўлдошев, тайёр маҳсулотларни синаб кўрувчи дурадгор А. Гусев, мебелларни пардозловчи К. Усмонова, станокчилар бригадасининг раҳбари Н. Баҳовуддинов, майда мебеллар тайёрлаш цехининг дурадгори С. Турдиқулов сингари ўртоқлар ўз тажрибаларини ёшларга сидқидилдан ўргатмоқдалар. Шу билан бирга, илғор технология ва прогрессив усулларни пропаганда қилишда ҳам намуна бўлишяпти. Инженер-техник ходимларимиз новатор ишчилар билан ҳамкорликда маҳсулот сифатини яхшилаш, сарф-харажатларни камайтириш тадбирларини амалга ошириш тараддудини кўраётирлар.

Янги техникани жорий қилишга катта эътибор берилмоқда. Яқинда лак қуядиган ва мебелларни пардозлайдиган линиялар ишга туширилди. Тез кунда мебель қисмларини йиғадиган ротация станоклари ҳам оламиз. Шу ускуналарнинг ўрнатилиши ва ундан фойдаланиш натижасида маҳсулот тайёрлашга кетадиган сарф-харажат анча камаяди, мебеллар сифати яхшиланади.

Корхонамизнинг истиқболи кўз ўнгимизда намоён бўлиб турибди. Республика Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармасининг кенгайтирилган техника совети йиғилишида фабрикамизнинг истиқболини белгилаб берувчи масала кўрилди ҳамда ижобий ҳал қилинди. Давлат банкидан 286 минг сўм пул қарз олишимизга рухсат берилди. Бунга биз қўшимча равишда иккита ишлаб чиқариш корпуси қурамиз. Бора-бора фабрикамиз мебель комбинатига айлантирилади. Корпуслардан бири шу йил декабрь ойида фойдаланишга топширилади. Навбатдаги корпус эса 1967 йил апрель ойида дастлабки маҳсулот ишлаб чиқара бошлайди. Учинчи қаватда бўшаган ишлаб чиқариш майдонларига пардозлаш цехи жойлаштирилади. Мебелларни пардозлашда энг яхши материаллардан фойдаланиш тараддудини кўрмоқдамиз. Ярим эфирли ва нитроцеллюлозали лаклар ана шулар жумласидандир. Бундай лаклар билан мебелларнинг ташқи кўринишига сайқал берилади.

КПСС XXIII съездининг қарорлари коллективимиз аъзоларини янада ғайрат билан ишлашга руҳлантирмоқда. Мебелчиларимиз беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажариш учун янги резервларни ишга соладилар ва ғайрат-шижоат кўрсатиб меҳнат қиладилар.

Г. КРУПОВЛЯНСКИЙ,
Олмалиқ мебель фабрикасининг директори.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистонда Болгария маданияти декадаси

БОЛГАРИЯ ДЕКАДАСИ САФАРДА

Ўзбекистон химиклари, машинасозлари ва энергетиклари шаҳри бўлган Чирчиқдан Болгария маданияти декадаси 11 сентябрда Ўзбекистон бўйлаб ўз саёҳатини бошлади.

Шу куни Чирчиқда кўпгина самимий учрашувлар бўлиб ўтди. Химия комбинатининг машинисти Софья Болот билан ана шундай учрашув бўлди. Софья Болот шу корхонанинг бир гуруҳ мутахассислари билан бирга димитровградликларга ишлаб чиқаришни йўлга солишга ёрдам берди, ўзбек химикларининг тажрибасини ўргатди. Софья Болот болгар халқига, шу жумладан Хасково округи меҳнаткашларига социалистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Болгариялик меҳмонлар ана шундай истакларни ҳар бир қадамда эшитдилар. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Р. Ёқубов болгар дўстларга ана шундай истаклар билдирди. У, декада қатнашчиларига чирчиқликларнинг ҳаёти, меҳнати, ўқиши ва дам олиши ҳақида гапириб берди.

Шаҳар партия комитетида бошланган суҳбат завод цехларида давом эттирилди. Меҳмонлар «Узбекхиммаш» заводида кўпгина мароқли нарсаларни кўрдилар. Бу корхона ишлаб чиқараётган ноёб ускуна меҳмонларни ҳайратда қолдирди. Бу ускуна республикадан бошқа жойларда ҳам ғоят манзур бўлмоқда. Болгария маданият арбоблари ўз ватандошларига Ўзбекистон машинасозлари ишлаб чиқаришни узлуксиз такомиллаштираётганликлари, янги, оригинал конструкциялар яратаётганликлари ҳақида гапириб берамиз, дедилар.

— Цехларда гуллар! Бу — ажойиб-ку! — дейишди болгар меҳмонлар қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатини айланиб чиқиб. Делегация аъзоларининг фикрича, чирчиқлик металлурглардаги сингари меҳнатнинг ана шундай юксак маданияти барча корхоналарда ҳам бўлиши лозим.

Болгариялик меҳмонлар Ф. Г. Логинов номидаги Чирчиқ каскади еттинчи гидроэлектростанциясида бўлганларида техникани тараққий эттириш учун курашда чирчиқликлар эришган катта муваффақиятларнинг шоҳиди бўлдилар. Улар бир пультдан автоматика ва телемеханика ёрдами билан уч станция қандай қилиб бошқарилаётганини кўрдилар. Ана шундай механизация туфайли станцияларнинг иккитасида хизмат кўрсатувчи ходимлар бутунлай йўқ.

— Мутахассис кадрларни сизлар қаердан оляпсиз? — деб қизиқиб савол беришди меҳмонлар.

— Биз бундай кадрларни ўзимиз тайёрлаймиз, — деб жавоб қайтаришди шаҳар раҳбарлари.

Делегация аъзолари ўз ён дафтарларига мароқли рақамларни ёзиб қўядилар. Чирчиқ ишчи ва хизматчиларидан 5 минг киши Тошкент политехника институтининг филиалида ва индустриал техникумда ўқимоқда.

Шаҳар ҳақидаги суҳбат пионерлар саройида ҳам, химиклар маданият саройида ҳам давом эттирилди. Бу суҳбатни бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари олиб бордилар. Улар зўр маҳорат билан ижро этган қўшиқ ва рақслар халқ талантларини ривожлантириш учун Чирчиқда жуда яхши шароитлар яратиб берилганини кўрсатди.

Болгария маданияти арбобларининг чирчиқлик болалар билан учрашуви айниқса ҳаяжонли бўлди. Шаҳарнинг ёш граждатлари қандай қилиб самолёт моделларини ясаганликларини, ўз рақсларини, солган суратларини ва тиккан кашталарини кўрсатдилар.

Болгария делегациясининг раҳбари — болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева чирчиқликларга бундай деди:

— Оғир касбларни эгаллаб олишда бизга ёрдам берганликларингиз учун раҳмат сизга, азиз ўртоқлар. Сизнинг шаҳрингиз Совет дўстлар ёрдами билан қурилган бизнинг Димитровград шаҳримизга жуда ўхшаб кетади. Биз бу ватандошларимизга ва аввало хасковоликларга сизлар эришган муваффақиятлар тўғрисида, Совет Ўзбекистони ҳақли суратда фахрланаётган сизларнинг ажойиб шаҳрингиз тўғрисида бажонидил гапириб берамиз.

Химиклар саройида ўтказилган кечада бузилмас совет—болгар дўстлиги ҳақида айтилган самимий сўзлар баралла янгради. Бу сафар шу ерда ўтказилган кеча билан тугади. Болгариялик артистлар чирчиқликларга ўз ватанининг қўшиқларини эшиттирдилар ва рақсларини кўрсатдилар.

Кечада Болгария Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Стоян Д. Каражов, совет—болгар дўстлиги жамияти марказий правлениеси раисининг ўринбосари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, донгдор учувчи М. П. Чечнева иштирок этдилар. Шундай қилиб, декада Ўзбекистон бўйлаб ўз юришини бошлади. (ЎзТАГ).

БОЛГАР ШОИРЛАРИ ИЖОДИДАН

Никола ВАПЦАРОВ,

* * *

Деразадан кирар сиреннинг ҳиди,
Самода булут йўқ, борлиқ беғубор.
Ташқарида қушлар қўшиқ тўқийди,
Тингланг! Салом, салом сер ишва
бахор.

Пўлат тасмаларни узиб ташлаб у
Бензин дуди аро келмоқда шошиб.
Эшик, деразангни очиб қўйгин-у
Баҳорни каршила севинчинг тошиб.

«Тетикмисан?» дея сўрайди кўклам,
Турибсанми, дейди постингда дадил?
Сўнгра сени қучиб, кўтарар ўктам,
Ерга қўяр, учиб кетар мисли ел.

Кўзларингда оташ ёниб қолади,
Томир-томирингга югурар олов.
Кўз ўнгингда жаҳон жилоланади,
Қуёшли кун уфқи ёнади лов-лов.

Ангел ТОДОРОВ,

ТОҒДАГИ ЭМАН

Тепамда шовуллар азамат эман.
Эҳтимол бир аср бундан муқаддам
Жанг қилиб гайдук оч келгани замон
Шовуллаб тургандир шундайин кўркам.

Гайдуклар ноилож этилиб яксон,
Ўлимдан қочиб у ўлим кутгандир.
Тоғларда кўп замон бўлиб саргардон,
Ниҳоят дам олиб бунда ётгандир.

Дўстидай ардоқлаб уни шу эман,
Қаршилаб олгандир бўлиб соябон.
Зафарга, жанг қилган халқига чиндан
Ишончин боғламиш гайдук ўша он.

У гайдук биларди тоғ, сўқмоқ оша
Навқирон авлоднинг бунда келишин;
Ашаддий ёв билан саваш, курашда
Ғамдийда халқини озод қилишин.

Шу сабаб бу эман ушбу тонг саҳар
Тепамда кўрсатиб ям-яшил жамол,
Ишончим оширди, хаёлда зафар.
Халқ зафар қозонсин, кўрмасин завол!

Азиз АБДУРАЗЗОҚ таржимаси.

ҚАДИМИЙ САМАРҚАНДДА

САМАРҚАНД, 13 сентябрь. (ЎзТАГ). Болгария маданияти декадасининг қатнашчилари Ўзбекистон бўйлаб сафар қилганларида кўпгина мароқли учрашувлар бўлиб ўтди.

Меҳмонлар кеча кечқурун Жиззахга яқинлашган вақтда Жданов номли колхознинг йўл ёқасида жойлашган еттинчи бригадасининг дала шийпонига бир минутга кириб чиқишга қарор қилдилар. Бу «бир минут» деганлари бир соат давом этди. Пахтакорлар болгариялик дўстларни ширин-шакар мевалар билан меҳмон қилдилар.

Асфальт ётқизилган тоғли йўлдан ярим соат юргандан кейин Мирзачўл билан Зарафшон воҳаси чегарасида болгар дўстларни қадимий Самарқанд жамоатчилигининг вакиллари кутиб оладилар.

Декада қатнашчилари тарихий ёдгорликларни кўздан кечириб, Самарқанд билан таниша бошладилар. Меҳмонлар ўзбек халқининг қадимий маданияти нақадар бой эканлигидан, ўзбек меъморларининг ажойиб маҳоратини акс эттирган бу ёдгорликларнинг мислсиз гўзаллигидан ҳайратда қолдилар.

Болгар меҳмонлар қоракўлчилик илмий тадқиқот институтида қўйларнинг ажойиб зотларини яратган, даштларда неча миллионлаб гектар яйловларни ўзлаштиришда чорвадорларга ёрдам берган олимлар билан суҳбатлашдилар.

Сўнгра болгар меҳмонлар Ўзбекистон маданият ва санъат тарихи республика музейини бориб кўрдилар.

Болгария маданият арбоблари тушдан кейин Самарқанддаги чой қадоқлаш фабрикасида бўлдилар.

ТОШКЕНТ КУНДАЛИГИ

Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш Республика ҳукумат комиссияси неча «СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» редакциясига қуйидагиларни маълум қилди:

13 сентябрга қадар бошпанасиз қолган оилалардан 6024 таси янги уй-жой билан таъминланди.

7660 оила ётоқхоналарда ва жамоат биноларида истиқомат қилмоқда.

8778 оилани уй-жойи зилзиладан шикастланмаган хонадонлар ўз бағрига олди. Шоаҳмад ота Шомаҳмудов издошлари тобора кўпаймоқда. Кейинги кунларда уларнинг ташаббуси билан 144 оила бошпанали бўлди.

22386 оила капитал ремонт қилинган квартираларга кўчиб кирди.

6454 оила бошқа шаҳарларга кўчиб кетди.

Ҳаммаси бўлиб 56903 оила уй-жой ёки ер участкалари билан таъминланди. Шундан 368 оила кейинги кунларда бошпанали бўлди.

ПАХТАЗОР ЮЛДУЗЛАРИ

Сиз суратда кўриб турган қизлар – (чапдан): Н. Мусаева, М. Мамасобирова, К. Рамазонова ва О. Саидумарова ўртоқлар Тошкент область Янгийўл районига қарашли «Ленинизм» колхозининг энг илғор теримчиларидир. Чевар теримчиларнинг ҳар бири мавсумда 10-12 тоннадан пахта териш мажбуриятини олишган. Ҳозир улар бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлашиб, кунига 150-180 килограммдан пахта тераётирлар.

А. Тўраев фотоси.

ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

ҚАШҚАДАРЁ. Яккабоғ райони меҳнаткашлари пахта йиғим-теримини кун сайин қизитмоқдалар. «Шарқ юлдузи», «Правда», «Қизил Ўзбекистон» ва «Марксизм» колхозларида кунда йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда.

Б. ИСМОИЛОВ.

●

СИРДАРЁ. 85 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32 центнердан «оқ олтин» топшириш учун курашаётган Жиззах районидаги «Зарафшон» колхозининг Отабобо Охунов бошлиқ бригадасида терим тобора жадаллаштирилмоқда. Махфиратхон Мамадиева, Саъдинисо Норматова, Бўрижон Қозоқова каби чеварлар кунига 100-120 килограммдан дур териб хирмонга барака қўшишяпти.

В. ДАМАНОВ.

●

ҚАШҚАДАРЁ. Шаҳрисабз районидаги Куйбишев номли колхоз ҳар куни тайёрлов пунктига 60-65 тонна пахта жўнатиб турибди. Бунга Новот Туропова, Нисо Нарзиева, Саломат Холназарова, Ҳожар Бадалова каби чевар теримчилар муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

М. АЗИЗОВ.

●

ФАРҒОНА. Олтиариқ районидаги «Большевик» колхозининг 2-участкасида машина теримига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Норқўзи Дўлтаев, Муҳаммаджон Саидалиев каби механизаторлар ўз агрегатларини дала бошига чиқариб қўйишди. Уларнинг ҳар бири бу йилги мавсумда 150 тоннадан пахта теради.

А. РАЗЗОҚОВ.

МИРЗАЧЎЛ — МАРДЛАР МАЙДОНИ

Бир вақтлар Мирзачўлга ўргатгани келар экан одамлар. Эндиликда Мирзачўлдан ўрганғани келишяпти. Ҳа, бу ерда ақл бовар қилмайдиган ишлар амалга оширилди. Ирригация ва мелиорация иншоотлари қурилди, жуда кўп заводлар кўкка бўй чўзди. Қўриқ ерликлар мамлакатга кўп миқдорда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришяпти. Улар бу йил Ватан омборларига 450 минг тонна «оқ олтин» тўкишади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги раҳбар ходимларининг Мирзачўлда чақирилган республика семинари қатнашчилари буларнинг ҳаммасини ўз кўзлари билан кўрдилар, илғор тажрибаларни ўргандилар. Мирзачўлдан катта таассурот олиб қайтдилар. Биз ҳам Мирзачўлдаги улкан ўзгаришлар тўғрисида гапириб ўтмоқчимиз.

Мирзачўлга борсангиз, далалар белига кумуш камардек ярашиб тушган лотокларга кўзингиз тушади. Қўриқ ерликлар бу лотокларни осма ариқлар деб аташади. Чунки, сув ана шу осма ариқлар орқали ўтиб пахтазорларга, боғларга, полизларга ҳаёт суви ташийди.

Бу лотоклар қаерда ишлаб чиқарилянти, дерсиз. Бекободга саёҳат қилсангиз истаган лотогингизни топа оласиз. Шаҳардаги темир-бетон буюмлари заводи Мирзачўл учун чуқурлиги 40, 60, 80 сантиметрли ҳамда бир метрли чидамли темир-бетон лотоклар ишлаб чиқаряпти. Бу лотокларнинг узунлиги 6 метр келади. Завод бир кеча-кундузда 280 та лоток тайёрлаб беряпти.

Семинар қатнашчилари иш жараёни билан қизиқиб қоладилар. Завод 1960 йили ишга туширилиб, ўшанда 4353 та лоток тайёрлаб берган экан. Ўтган йили эса 79 минг 68 та лоток Мирзачўлга жўнатилибди. Темир-бетончилар олти йил давомида Мирзачўл ерларини ўзлаштираётган азаматларга 2100 километр узунликда хилма-хил лотоклар армуғон этган. Бу лотоклар қўриқ ерда етиштирилаётган барча ҳосилга об-ҳаёт элтиб берган.

Семинар қатнашчиларидан бири — Қашқадарё область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ А. Каримов ана шу ажойиб лотоклар билан қизиқиб қолади.

— Қарши чўли ҳам Мирзачўлдан қолишмайди, — дейди у завод ишчиси Неъмат Маматовга, — бизда чўлни ўзлаштириш бўйича жуда катта ишлар амалга оширилянти. 1967 йилдан бошлаб Қарши шаҳрида ҳам худди шундай завод қурилишига киришилади. Биз ҳам лотоклар ишлаб чиқарамиз. Тағин бир неча йилдан кейин сизлар билан бемалол беллаша оламиз.

Жиззахдаги қурилиш материаллари комбинати семинар қатнашчиларининг диққат-эътиборини ўзига тортмай қўймади. Бу комбинатда 1200 киши ишлар экан. Лекин улар бажараётган ишлар миқёси бениҳоя катта. Комбинат йиғма уйлар ишлаб чиқариб чўлқуварларни мамнун этмоқда. Семинар қатнашчиларидан бир группаси кўтарма кранда жадал ишлаётган жувон ёнида тўхтаб қолишади. Бу, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати кранчи Энжилина Калачёва эди. Энжилина тайёр блокларни керакли майдончаларга тушириб топшириқни ҳамиша ошириб бажараркан.

Шу маҳал тепловоз бир неча вагонни судраб келиб ху нарида тўхтади. Орадан сал вақт ўтмай йиғма блоклар вагонларга ортила бошлади. Комбинат директорининг ўринбосари Абдували Худойбердиев қисқача гапириб берди:

— Комбинатимиз эшик ва рамалардан ташқари бутун-бутун уйлар тайёрлаб беради. Бу уйлар чўлқуварларга жўнатиляпти. Агар янги совхозларга чиқиб қолгудек бўлсангиз, ана шу уйларни кўрасиз. Улар чидамли, сифатли, хушбичим, кенг ва ёруғ, шу билан бирга арзонга тушяпти.

Йиғма уйларни яна қаерларга жўнатасиз?

— Қарши чўлига 12 та йиғма уй жўнатдик. Шулардан тўрттаси 16 квартирали, 8 таси олти квартирали уйлардир. Бундан ташқари ҳар бири 95 ўринли иккита йиғма ётоқхона ҳам жўнатдик. Уйларнинг кўпчилиги Қарши чўлидаги «Аврора» совхозига юборилди. «Каракумстрой»га ҳам 9 та кўп квартирали йиғма уйлар совға қилдик.

Абдували Худойбердиев семинар қатнашчиларини завод иш жараёни билан батафсил таништирди. Бу ердаги ишлардан чиндан ҳам ўрнак олса арзиркан.

КАНАЛЛАР «ТЎН» КИЙМОҚДА

Мирзачўлда сувнинг ҳар қатраси азиз. Шунга кўра қўриқ ерликлар ундан тежаб-тергаб фойдаланишади. Бунинг учун эса каналлардан оқаётган сувнинг сизиб кетишига, беҳуда сарфланишига йўл қўйишмайди: каналларнинг ҳар иккала ёнига бетонли плиталар ётқизишади. Натижада сув равон оқади, исроф бўлмайди, иккинчидан, ерларнинг захланиб кетишига, шўр босишига йўл қўйилмайди. Бетонли плиталарнинг хосияти ана шунда.

Айниқса моҳир пахтакор, асил деҳқон Эргаш ака Холматов директорлик қилаётган 28-пахтачилик совхозида бу иш кўнгилдагидек уюштирилган. Қисқа вақт ичида бу ерда 9 километр узунликдаги каналга бетонли плиталар ётқизилди. Даставвал, каналнинг икки ёнига қора плёнка тўшалиб, сўнгра Жиззахдаги қурилиш материаллари комбинатида ишлаб чиқарилаётган тайёр бетонли плиталар билан қопланди. Шундай қилиб бошқа совхозларга борадиган каналлар ҳам бетондан «тўн» киймоқда.

ИРРИГАЦИЯ-МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ ЯХШИЛАШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА СЕМИНАРИДАН

◆ ◆

Бу иш семинар қатнашчиларини бениҳоя қизиқтирди. Улар эни 2,5 метр, баландлиги 3 метр келадиган бетон-плиталарни кўплаб тайёрлаш зарурлигини қайд қилишди. Шу ерда ёпиқ горизонтал дренажлар ҳам кўрсатилди. Совхознинг Пирмамат Қулматов бошлиқ бўлимида 28 километрли ёпиқ горизонтал дренажлар қурилибди. Дренажлар ҳар бир картанинг ўртасидан ўтказилган. Уларнинг оралиғи 500 метр келади. Бундай дренажлар ер ости сувларини «симириб» олади ва бу сувлар махсус трубалар орқали оқизиб юборилади. Бу билан ер шўрланмайди, зах сув юзага чиқмайди. Бинобарин, ҳосилдорлик ошаверади.

Семинар қатнашчиларидан бири сўраб қолди:

— Ерларингизни шўр босмаган-у, дренажлар қазияпсиз?

Совхоз директори ўртоқ Э. Холматов бу саволга шундай жавоб берди.

— Далаларимизда ер ости суви 20-25 метр чуқурликда жойлашган. Бу, ерларни шўр босмайди деган маънони билдирмайди, албатта. Ер суғорилган сари зах суви кўпайиши мумкин. Тағин 3-4 йилдан кейин ер ости суви тобора баландга кўтарилиши, бунинг натижасида ер захланиб тупроқ шўрланиши мумкин. Биз бунинг олдини оляпмиз. Ҳозир қураётган горизонтал ёпиқ дренажлар бунинг олдини олади, ерлар захланмайди, шўрланмайди.

Худди шундай дренажлар қурилишини Қарши чўли, Шеробод дашти ва бошқа чўлларда ҳам қўлланиш лозимлиги таъкидланди. Буни ҳамма маъқуллади.

26-пахтачилик совхози энг навқирон хўжаликлардан бири. Унинг марказий посёлкаси Мирзачўл юзига холдек ярашиб турибди. Совхозда ўз ишининг усталари, механизаторлар кўп. Бу ерларнинг жамолини очишда шуларнинг алоҳида ҳиссаси бор. Республикамизнинг ҳамма областларидан ва Қорақалпоғистон АССРдан мазкур семинарга келган раҳбар ходимлар совхоз далаларини айландилар. Илғорлар билан суҳбатлашдилар, чўлқуварларнинг меҳмони бўлдилар.

Моҳир механизатор Оппоғой Рустамованинг ишлари ҳаммани қизиқтирди. У бошчилик қилаётган механизациялашган бригадада ғўзалари кўкракка уриб турибди. Ҳар туп ғўзада саксонтагача кўсак санадик.

— Бунча кўсакни умримда кўрмаганман.

— Ростини айтсам, бизнинг кўпгина хўжаликларимизда бунақа пахтани учратмайсиз.

— Бу пахта Мирзачўлдаги бошқа хўжаликлар пахтасидан кескин фарқ қилади.

Одамлар ўз-ўзидан ана шундай савол-жавоб қилиб юборишди. Чунки, бригада ғўзалари ҳар қандай уста пахтакорни ҳам мафтун этмай қўймайди.

Ҳар ким ҳар хил фикр билдирди. Механизатор Оппоғой Рустамова мўл ҳосил «сир»лари ҳақида гапириб бундай деди:

— Бу картага чигитни 90 сантиметр кенгликда экканмиз. Шунинг учун ҳам яганага ҳожат қолмади. Культивацияни 20 сантиметр чуқурликда ўтказдик. Ғўзани маромида суғориб озиқлантирдик. Натижада ғўза яхши, серҳосил бўлиб ўсди. Мана кўриб турибсиз, ғўза тупларининг ҳар бирида ўттизтадан зиёд бўлиқ кўсак бор. Пахтамиз энди очилиб келяпти. Гектаридан камида 50 центнерни кўзлаб турибмиз. Ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб олмоқчимиз. Ўзим 250 тонна пахта теришга сўз бердим.

Чиндан ҳам Оппоғой Рустамова даласида ҳосилнинг чўғи жуда яхши. Кўсаклар бирин-кетин бодроқдек очилиб келяпти. Ҳадемай машина теримига киришилади. Унинг ишларидан мамнун бўлган, пахтасини кўриб қувонган кишилар юракдан чиқариб:

— Оппоғойга офарин! — дейишди.

ҚУЁШЛИ ЁМҒИР

Осмон шишадек тиниқ. Қуёш найзага келиб бутун нурини пахтазорга сочиб тургандек... Лекин рўпарадан ёмғир ёғаётганлиги кўзга илашади. Унга яқинлашасиз. Ҳақиқатан ҳам шовуллаб ёмғир ёғяпти. Ажабо...

Ҳайрон бўлманг. Бу, пахтазорга сунъий равишда ёмғир ёғдирадиган, ғўза тупларини сувга қондирадиган махсус агрегатлардир. Меҳмонлар мамлакатга машҳур «Пахтаорол» совхози далаларида ана шундай агрегатларни кўриб, тан беришди.

Совхоз директори Жўра Хоназаров агрегатларнинг иши билан меҳмонларни таништира бошлади. Бунинг учун сунъий ёмғир ёғдирадиган агрегатлардан бир нечтаси ишлатиб кўрилди.

Ана, кенглиги 120 метр келадиган, «ДТ-54-А» тракторига ўрнатилган сунъий ёмғир ёғдирувчи агрегат картанинг қоқ ўртасидаги ўқ ариқдан сув олиб эгатларга ёмғир ёғдириб кетяпти. Одамлар унинг ишини кузатиб туришибди. Сунъий ёмғир томчилари ғўза барглари кафтида йилтиллайди, қуёш нуридан эмиб марвариддек товланади.

— Қуёшли ёмғир-а! — деб юборади бир группа одамлар.

Бу агрегатларнинг ҳар бири вегетация даврида 400 гектар ердаги ғўзани суғорар экан. Совхозда эса бундай агрегатлардан қарийб 60 таси ишлаб турибди. Агрегатлар неча ўнлаб кишининг ишини бажаряпти, экинни яхши суғоряпти, меҳнат ва маблағ харажатларини кескин камайтиряпти.

— Бундай агрегатлардан республикамизнинг кўпгина хўжаликларида фойдаланилса бўлади, — дейишди семинар қатнашчилари.

ОРЛОВЛАР ОИЛАСИ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Александр Семёнович Орловни танимаган, уни эшитмаган киши камдан-кам бўлса керак. Александр Семёнович Мирзачўлга биринчи бўлиб келган кишилардан. У 1924 йили «Пахтаорол» совхозини тузишда бошқош бўлди, унга моҳирона раҳбарлик қила бошлади. Даставвал, алмашлаб экишга жиддий эътибор берди, пахта ҳосилдорлиги кўтарила бошлади. Эндиликда совхоз ҳар йили мамлакатга 20 минг тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» армуғон этмоқда.

Афсуски бу кунлар Александр Семёновичга насиб этмади. У 1948 йилга қадар совхозга директорлик қилди. Кейинчалик уни бошқа ишга олишди. Умрининг охирги йилларида А. С. Орлов Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари бўлиб ишлади. Отахон 72 ёшида — 1956 йилда дунёдан кўз юмди.

Бироқ унинг ишлари, излари «Пахтаорол»да бир умрга қолди. У тузган совхоз гуллаб-яшнаяпти, социалистик шаҳарчалардан бирига айланди. Александр Семёновичнинг иккита ўғли ва невара-чеваралари ҳам шу ерда истиқомат қилишади. Катта ўғли Фёдор Александрович — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, бир неча йилдан буён «Коминтерн» бўлимини бошқармоқда. Бўлим ҳар йили гектаридан 32-35 центнердан пахта етиштиряпти. Бу йил ялпи ҳосилнинг 70 проценти машинада териб олинади.

Орловнинг иккинчи ўғли Иван Александрович Ильич номли бўлим бошқарувчиси. Бултур 950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 26,5 центнердан ҳосил кўтарди. Бу йил 30 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қиляпти.

Семинар қатнашчилари Орловлар оиласи ишлари билан батафсил танишдилар, шода-шода кўсак таққан, оппоқ очилиб келаётган ғўза тупларини кўриб баракалла дедилар.

* * *

Республика семинари қатнашчилари Янгиердаги босимли трубалар, Ховосдаги дренаж трубалари заводларида, қўриқ ерлардаги 1-, 6-, 17-, 18-пахтачилик совхозларида ҳам бўлдилар. Улар қаерга боришмасин, ким билан суҳбатлашмасин, қандай ишларни кўрмасин бир фикрга — Мирзачўл мардлар майдони деган фикрга келдилар.

Ҳа, Мирзачўл — мардлар майдони!

С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Тарбия мавзуида

УЙДА ВА КЎЧАДА

Ёшларни Ватанимиз бойликларини тинмай кўпайтиришга, улардан тежаб-тергаб фойдаланишга ўргатиш тарбия иши билан боғлиқ бўлган барча кишиларнинг муҳим бурчидир. «Ҳар бир кишининг ижтимоий бойликни сақлаш ва кўпайтириш учун ғамхўрлигини ошириш, — дейилади XXIII съезд Директиваларида, — партия ташкилотларининг ишида муҳим ўрин тутмоғи лозим».

Афсуски, бизда, айниқса ёшлар ўртасида моддий бойликларни исроф қилиш, уларга бефарқ қараш каби фактлар ҳали ҳам бор. Бу нимaнинг оқибати? Баъзи мактабларда ва бошқа тарбия муассасаларида ёшларга халқ бойликлари қандай бунёдга келишини, бу бойликларнинг кўпайиши учун, уларнинг ота-оналари ҳам меҳнат сарфлаганликларини тушунтирмайдилар. Мактаб ва бошқа муассасалар билан бир қаторда, бевосита оиланинг ўзида болаларни меҳнат самараларини, меҳнат маҳсулларини қадрлашга ўргатиш лозим. Лекин, шундай ота-оналар борки, улар ўз болаларини мактабга жўнатадилар-да, шу билан тарбия ишидан қутулдик, деб ўйлайдилар. Уларнинг ҳаваси, қизиқиши, уй ва мактабдан ташқарида нималар билан шуғулланишига бепарво қарайдилар.

Мана, бир мисол. Бешинчи ва олтинчи синф ўқувчилари Валерий, Гена ва Пўлатлар мактабдан чиқиб дайдиб юришади. Улар уйга бориб, дарс тайёрлаш ўрнига қалтис ўйин бошлашади. Ўйлаб-ўйлаб, қандайдир қаҳрамонлик кўрсатмоқчи бўлишади. Сув минораси ёнига ўт ёқиб қочишади.

Бешинчи синф ўқувчиларининг бу «ўйини» сув минорасидаги барча ёғоч қурилмаларнинг ёниб кулга айланиши ва давлатга анча зиён етиши билан тугалланди. Бухоро шаҳрида ўсмирлардан Тожи Жалолов, Наби Маҳмудов, Владимир Кузнецовлар ҳам мана шундай «шўхлик» устида қўлга тушганлар.

Когон шаҳар судининг ижрочиси В. В. Захарова ҳамда Когон адвокатлар коллегиясининг аъзоси В. А. Захаровлар бутун ишлари давомида жамоат тартибини ҳимоя қилиб, уни бузувчиларга қарши курашиб келишади. Ёшларга давлат, халқ манфаатларини кўзлаб иш тутиш, жамоат мулкини кўз қорачиғидай асраш лозимлигини турли йўллар билан тушунтирадилар. Қонунга итоат қилмаганларни, тартибни бузувчиларни муносиб жазолайдилар. Лекин улар ўзларининг болалари, укалари, жиянларига келганда, қонунни, бурчни эсдан чиқаришади. Маъмурий органлар айбланувчиларнинг иши билан шуғулланаётганда Когон шаҳар судининг ижрочиси Захарова, область ижроия комитетининг ходими Сильвачев, мебель фабрикасининг мастери Кузнецовлар область прокуратурасига мурожаат қилиб, болаларини жазоламасликни сўрадилар. Агар айбдорлар жазоланмаса яна шу безорилигини давом эттириши мумкин. Шунинг учун ота-оналарнинг нотўғри илтимосига қарши ўлароқ, болалар тегишлича жазоланди ва улар ҳозир хатоларини тан олиб мактабда яхши ўқишяпти.

Кечки пайт. Шаҳар кўчалари одамлар билан гавжум. Бир тўда ўқувчилар дарсдан чиқиб, бирор қизиқарли ўйин ёки иш топмай, ароқ-вино ичишга қарор қилишади. Пул йиғиб, Володяни магазинга юбормоқчи бўлишади.

— Ўқувчисан деб, бари бир, магазинчи бизга ароқ сотмайди. Яхшиси шу пулга китоб ола қолайлик.

— Бизнинг шаҳримизда унақа қоида йўқлигини Володя билмас экан! — деди болалардан бири керилиб. — Пул бўлса, ароқни мана мен келтираман.

Хуллас, болалар айтганини қилиб, икки шиша ароқ, бир шиша вино сотиб олишди. Улар шаҳар паркида ўтириб «кайф» қилишди.

Володя ичкиликдан беҳузур бўлиб, аҳволи оғирлашгач, касалхонага олиб борилди. Медицина ходимларининг тадбиркорлиги туфайлигина Володянинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Хўш, бу кўнгилсиз воқеанинг юз беришига кимлар айбдор? Шу болалардан бирининг отаси — Когон шаҳар дон тайёрлаш бошқармасининг инспектори Д. Каверин бутун айбни мактаб гарданига юклади. Бухоро область ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М. Потапов эса, даставвал бу ишда ота-оналар айбдор, деб ҳисоблайди.

Мана, ўша «компания»да қатнашган бошқа бир боланинг онаси Зинаида Шоферова! У Когон шаҳар касалхонасида бухгалтер бўлиб ишлайди. Зинаида Шоферова ўғлининг мактабда қандай ўқиётгани билан мутлақо қизиқмаган. У кейинги икки йил давомида ўғлининг кундалик дафтарини бирор марта текширмаган. Мактаб педагогика коллективи Шоферовани бир неча марта ота-оналар йиғилишига таклиф этганда, у мактабга келмаган. Аслини олганда Д. Каверин ва З. Шоферовалар ота-оналик, тарбиячилик бурчларини унутиб қўйганлар.

Ўз жигарбанди — фарзандининг тарбиясини «Бу фақат мактабнинг иши» деганлар янглишади. Бола тарбияси, унинг одоби, хулқи, юриш-туриши — ҳам мактабнинг, ҳам ота-оналарнинг, бутун жамоатчиликнинг иши-ку, ахир!

У. УСМОНОВ,
Бухоро область прокурори.

МУКОФОТ МУБОРАК, АЗИЗ ОНАЛАР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилсин ва **«Қаҳрамон она»** ордени ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топширилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

1. **Абдуллаева** Санобархон — Янгиқўрғон районидаги Пишқаран қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
2. **Абдураззоқова** Муниcхон — Қўрғонтепа районидаги «Ойим» совхозининг ишчиси.
3. **Акбарова** Ачамастон — Наманган шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
4. **Ортиқбоева** Марғуба — Наманган шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
5. **Байрамова** Салтанат — Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхозининг ишчиси.
6. **Болтабоева** Унсиной — Учқўрғон районидаги Тўда қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
7. **Ботирова** Иноятхон — Хўжаобод районидаги Ленин номли колхоз аъзоси.
8. **Болтабоева** Раҳима — Наманган районидаги Ирвадон қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
9. **Ғаниева** Илминисо — Чуст районидаги Косонсой посёлкаси, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
10. **Дадахонова** Мўътабархон — Қўрғонтепа районидаги Ильич қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
11. **Дадабоева** Ҳалимахон — Наманган шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
12. **Жалилова** Узроби — Чуст районидаги Каркидон қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
13. **Иномова** Адолат — Қўрғонтепа районидаги Ильич қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
14. **Исҳоқова** Фотима — Задарё районидаги Гуртепа қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
15. **Исмоилова** Кўпайсин — Чуст районидаги Тақарон қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
16. **Қобулова** Инобат — Наманган районидаги Тошбулоқ қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
17. **Қирғизова** Робагул — Наманган районидаги Шоханд қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
18. **Мадумарова** Ўғил — Чуст районидаги Хисорак қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
19. **Мамажонова** Муқаддасхон — Москва районидаги Москва посёлкаси, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
20. **Матмуродова** Ёдихон — Қўрғонтепа районидаги «Қаҳрамон» колхозининг аъзоси.
21. **Маҳкамова** Зиёда — Чуст районидаги Хисорак қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
22. **Мирзаева** Момохон — Учқўрғон районидаги Норинкапа қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
23. **Мусулмонқулова** Чинорхон — Учқўрғон районидаги Ҳаққулобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
24. **Нажмиддинова** Соттихон — Андижон шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
25. **Назарова** Муборак — Қўрғонтепа районидаги Ильич номли колхоз аъзоси.
26. **Нишонова** Кароматхон — Бўз районидаги Бўз қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
27. **Олимхўжаева** Хайрибиби — Чуст районидаги Олмос қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
28. **Пўлатова** Ҳафиза — Чуст районидаги Олмос қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
29. **Ражабова** Ҳукмхон — Хўжаобод районидаги Қоратаит қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
30. **Саидова** Шаҳринисо — Хўжаобод районидаги Кулла қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
31. **Сойназарова** Рисолат — Учқўрғон районидаги Ҳаққулобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
32. **Сотволдиева** Ҳидоят — Қўрғонтепа районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси.
33. **Собитжонова** Ҳабиба — Чуст районидаги Чуст посёлкаси, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
34. **Сойбназарова** Турдихон — Наманган районидаги Сайрам қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
35. **Сорбоева** Шарофат — Хўжаобод районидаги Хўжаобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
36. **Тоғаева** Эсонбиби — Учқўрғон районидаги Ҳаққулобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
37. **Тожибоева** Хайрихон — Янгиқўрғон районидаги Исковот қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
38. **Тошматова** Бекойим — Андижон шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
39. **Тошпўлатова** Зубайра — Наманган шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
40. **Тошбоева** Турсунхон — Наманган шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
41. **Тошбоева** Муборак — Янгиқўрғон районидаги Булоқбоши қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
42. **Тоштемирова** Турғунжон — Бўз районидаги Мингбулоқ қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
43. **Убайдуллаева** Ойимхон — Наманган районидаги Ғалча қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
44. **Хидирова** Зайнабхон — Бўз районидаги Мингбулоқ қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
45. **Ҳолматова** Ойшагилги — Чуст районидаги Варзик қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
46. **Шаробиддинова** Ҳамида — Учқўрғон районидаги Ҳаққулобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
47. **Шерматова** Зулайхо — Қўрғонтепа районидаги «Дардоқ» совхозининг ишчиси.
48. **Эгамова** Муҳаббатхон — Москва районидаги Сарой қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
49. **Эрматова** Ҳамидахон — Андижон шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
50. **Йўлдошева** Кимсанхон — Қўрғонтепа районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси.
51. **Йўлдошева** Ҳамроҳон — Хўжаобод районидаги Қиличмозор қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
52. **Ёдгорова** Бувхалча — Учқўрғон районидаги Ҳамза қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

53. **Абдумўминова** Мамирҳол — Ғузор районидаги Қизилча қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
54. **Абдураҳмонова** Санобар — Қарши районидаги Қоратепа қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
55. **Азимова** Тожи — Яккабоғ районидаги Қишлик қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
56. **Бозорова** Ҳурмат — Ғузор районидаги Деҳқонобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.
57. **Зоирова** Фароғат — Косон районидаги «Чорвадор» совхозининг ишчиси.

(Давоми бор).

ПОЙТАХТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНА БИР ЦЕХ

Тошкент ёғ-мой комбинати тобора такомиллашиб бормоқда. Яқинда комбинатда маргарин ишлаб чиқариш цехи қурилиб, ишга туширилди. Цех бир неча минг тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга.

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Чилонзор массивининг 12-кварталида 280 кичкинтойга мўлжалланган ҳашаматли боғча-ясли биноси фойдаланишга топширилди. Шунингдек Проспектная кўчасида ҳам ана шундай боғча биноси қад кўтарди.

ОҚ ЙЎЛ

Ленин номидаги радио лампа заводининг бадиий ҳаваскор рақс ансамбли коллективи Москва шаҳрига йўл олди. Бу ансамбль ижрочилари Москвада бир неча кун бўлиб, ўз санъатларини намойиш этадилар.

А. ТОШПЎЛАТОВ.

ТАСС АХБОРОТИ

Собиқ католик руҳонийси, АҚШ граждани Г. М. Кох компетентли совет маъмурларига яқинда мурожаат қилиб, ўзига сиёсий бошпана беришни илтимос қилди.

Г. М. Кох ўз илтимосига АҚШнинг Вьетнамдаги жиноий агрессиясига ва Жонсон ҳукуматининг реакцион ички сиёсатига қарши очиқ норозилик билдиришни истаганлигини, шунингдек ўз куч-ғайратини совет халқининг янги жамият қуриш учун ва бутун дунёда тинчлик учун олиб бораётган адолатли курашига қўшишга интилаётганлигини далил қилиб кўрсатди.

Совет компетентли органлари Г. М. Кохнинг илтимосини қараб чиқиб, унга сиёсий бошпана беришга қарор қилдилар.

Г. М. Кохнинг Совет Иттифоқи ташқи ишлар министрига аризаси

Мен, Гарольд М. Кохман, менга сиёсий бошпана беришни илтимос қиламан. Мен бу илтимосни қуйидаги сабабларга кўра қилаётирман:

1. Мен Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши норозилик билдираман, бу агрессиянинг кўлами, шафқатсизлиги ва адолатсизлиги кун сайин ошиб бормоқда.

2. Америка маъмурлари АҚШдаги камбағал табақалар айниқса негр аҳолиси аҳволининг умидсизлиги ва қашшоқлигини назар-писанд қилмаётирлар, Вьетнам халқига қарши адолатсиз урушни давом эттирмоқдалар.

3. Мен ўз куч-ғайратимни совет халқининг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ва СССРда янги жамият қуриш ишидаги куч-ғайратига қўшишни истайман.

Мен СССР маъмурларидан менинг илтимосимни мумкин қадар қисқа муддатда қараб чиқишни ва Вьетнамдаги урушнинг адолатсизлигига ва шафқатсизлигига қарши курашда менга актив иштирок этиш имконияти берилишини илтимос қиламан.

Мен ана шу мақсадда матбуотдан ва ахборотнинг бошқа воситаларидан фойдаланишни истар эдим, менга шундай имконият берилади, деб умид қиламан.

Гарольд М. КОХ.

ЗОЛИМЛАР КЎРГАН ТАЛАФОТ ЎСИБ БОРМОҚДА

ХАНОЙ, 12 сентябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик Армиясининг қисмлари ва партизанлари Ратьзиа ва Митхо вилоятларида қўғирчоқ қўшинлар тўпланган жойларга 4 сентябрда жиддий зарба бердилар. Душманнинг 300 дан кўпроқ солдати ўлдирилди ва ярадор қилинди, 4 юк автомашинаси яксон этилди, бир вертолет уриб туширилди, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигининг эшиттиришига асосланиб.

ПЛАНЕТАМИЗДА

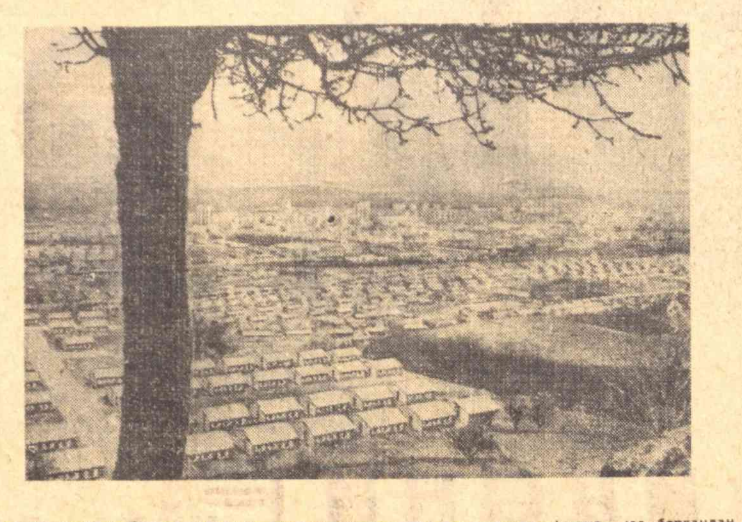

Югославиядаги Скопле шаҳрида зилзила натижасида жуда катта фожиа юз бергандан буён уч йил ўтди. Бу давр ичида шаҳар қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Теварак-атрофда обод посёлкалар қад кўтарди, шаҳарнинг ўзида эса минглаб квартиралар ва юздан ортиқ жамоат бинолари тикланди. Янги Скоплени бунёд этиш устида машҳур архитекторлар ишлаяпти. Шаҳарни тиклашда Совет Иттифоқи, Чехословакия, Болгария меҳнаткашларининг ҳам ҳиссаси катта. Суратда: халқаро бирдамлик шаҳри бўлиб қолган янги Скоплени кўриб турибсиз.

ТАНЮГ-ТАСС фотоси.

ВДР УСТИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 11 сентябрь. (ТАСС). Америка самолётлари 10 сентябрга ўтар кечаси Хабак ва Хайзионг вилоятлари устида, шунингдек Ханойдан шимолда ва шарқда Вьетнам Демократик Республикасининг ҳаво масофаларини бир неча марта буздилар. Бунда 4 самолёт уриб туширилди.

Вьетнам информация агентлигининг берган хабарига кўра Хайзионг вилояти устида уриб туширилган Америка самолётининг учувчиси Вьетнам Халқ Армиясининг қисмларига асир тушди.

Шундай қилиб, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1406 тага етди.

ДЕНГИЗДА БОСҚИНЧИЛИК

ХАНОЙ, 12 сентябрь. (ТАСС). Америка ҳарбий кемалари 10 сентябрда Куангбинь вилоятида Вьетнам Демократик Республикасининг территориал сувларига бостириб кириб, балиқчиларнинг уч кемасини ва уч балиқчини ушлаб олганлар.

Америка кемаларининг Вьетнам Демократик Республикаси территориал сувларидаги қароқчилик ҳаракатлари муносабати билан Вьетнам Халқ Армияси Олий Қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамда кузатувчи ва контрол қилувчи халқаро комиссияга қатъий норозилик мактуби юборди.

Вьетнам Информация агентлиги эшиттирган норозилик нотасида алоқа миссияси Америка империалистларидан босиб олинган балиқчиларнинг дарҳол озод қилинишини, бомбардимон қилишларни ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши бошқа агрессив ҳаракатларини тўхтатишни, 1954 йилда Женевада Вьетнам хусусида тузилган битимларга қатъий риоя қилишни талаб этди.

ЛЕЙПЦИГ ЯРМАРКАСИ ЁПИЛДИ

ЛЕЙПЦИГ, 12 сентябрь. (ТАСС). Кеча бу ерда Халқаро кузги ярмарка ёпилди. Бу ярмаркада жаҳоннинг 60 мамлакатидан келтирилган 6500 экспонат қўйилган эди.

Ярмаркада жаҳоннинг 87 мамлакатидан келган 240.000 га яқин томошабин, шу жумладан 50.000 дан кўпроқ чет эллик меҳмонлар бўлдилар.

ЕВРОПАДАГИ САККИЗ МАМЛАКАТ ПАРЛАМЕНТ АЪЗОЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

БЕЛГРАД, 12 сентябрь (ТАСС). Бу ерда Бельгия, Болгария, Венгрия, Дания, Румыния, Финляндия, Швеция ва Югославия парламент аъзоларининг учрашуви тамом бўлди. Бу учрашув Югославия Иттифоқ Скупшчинасининг ташаббуси билан уюштирилган эди. Бу ерда эълон қилинган ахборотда бундай дейилади: учрашув қатнашчилари қитъадаги давлатлар ўртасида холис қўшничилик муносабатларини яхшилаш мақсадида Европа мамлакатлари парламентлари депутатларининг конференциясини чақиришни мақбул ва фойдали иш деб ҳисоблайдилар.

«Жемини-11» учирилди

НЬЮ-ЙОРК, 13 сентябрь. (ТАСС). АҚШда ичига икки космонавт тушган «Жемини-11» космик кемаси учирилди. Уч сутка давомида кема экипажи — кема командири Чарльз Конрад билан иккинчи учувчи Ричард Гордон космосда илмий тажрибалар олиб боради. Жумладан, Гордоннинг кабинадан космосга чиқиши мўлжалланмоқда.

«Жемини-11» космик кемаси 90 минут парвоз қилганидан кейин ер атрофини биринчи марта айланиб чиқиб, бундан аввал учирилган «Ажена» ракетаси билан туташтирилди.

ГИТЛЕРЧИ ЖИНОЯТЧИ ГОЛЛАНДИЯДА

Голландия ҳукумати Лимбург вилоятида НАТОнинг Марказий Европадаги қуролли кучлари қўмондонлигининг штабини жойлаштиришга розилик берди. Бу штабга Ғарбий Германиянинг ҳаммага таниқли генерали граф Иоганн-Адольф фон Кильманзег бошчилик қилади.

Боннлик графга бундесвернинг пиёда ва ҳарбий-ҳаво кучларигина эмас, балки АҚШнинг ядро қуроли билан қуролланган 7-армияси ва 17-ҳаво флоти ҳам бўйсунгандир. Кильманзегга Британиянинг Ғарбий Германияда жойлашган Рейн армияси ва ҳарбий-ҳаво кучлари ҳам қарайди. У, шунингдек, Голландия, Бельгия ва Канаданинг НАТОдаги қўшинларига ҳам хўжайинлик қилади.

Яқинда Голландиянинг Лимбург вилоятидаги Меҳнат партияси правлениеси бундесвер генералига бундай «ишонч» билдирилганига қарши ва вилоятда НАТОнинг Марказий Европадаги Кильманзег бошлиқ қуролли кучлари қўмондонлигининг штаби жойлаштирилганлигига қарши кескин норозилик билдириб баёнот эълон қилди. «Хет пароол» газетаси «Ғарбий Германия генерали Кильманзег — Голландияга чақирилмасдан келган меҳмон» деб тўғридан-тўғри ёзди.

Бундай кайфиятлар яқинда Ғарбий Германиянинг ДПА агентлигини ҳам тан олишга мажбур қилди. У Голландиянинг Маастрихт шаҳридаги жамоатчилик бу районда нацистлар вермахтининг собиқ офицери раҳбарлик қилаётган НАТО штаблари ва муассасалари жойлаштирилишига қарши актив равишда норозилик билдирмоқдалар, деб хабар беради.

Бундан бир ой олдин Голландиядаги таъсирли «Алхемейн ханделоблад» газетаси Кильманзегнинг иккинчи жаҳон уруши йилларида гуноҳсиз кишиларни ўлдирганлигини фош қилиб ташлади.

Бонн сиёсатчилари эса бундан бор-йўғи 20 йилдан сал кўпроқ вақт илгари оккупация қилинган жойлардаги аҳолини ўлдириш тўғрисида буйруқ берган ва ҳозир НАТОда қўмондонлик қилаётган ўз кишисининг «қора» ўтмишини оқлаш учун жонжаҳди билан ҳаракат қилмоқдалар.

Лондонда чиқадиган «Дейли экспресс» газетаси Кильманзегнинг ўтмишини фош қилар экан, унинг ўтган уруш пайтидаги жиноятларини текширишни талаб қилади. Газета ҳарбий жиноятчига Британия, Америка, Нидерландия ва Канада қўшинларига қўмондонлик қилишни топшириш мумкин эмас, деб қайд қилади. Ғарбий Европадаги бошқа мамлакатларнинг газеталари ҳам ана шундай ошкорона фикрларни баён этмоқдалар.

Хўш, бу граф ким? Унга НАТОда шунчалик юксак ишонч билдирилаётганининг сабаби нима? Иоган-Адольф Кильманзег 1926 йилдаёқ рейхсверга хизматга чақирилган эди. Кўп ўтмай, у офицер бўлиб қолди. Ҳокимиятга нацистлар келгандан кейин Иоганн-Адольф герман милитаризмининг кўчатзори — бош штабининг ҳарбий академиясида таълим олди. 1939 йил ёзда Кильманзегни Польшага ёвузларча ҳужумда қатнашган биринчи танк дивизиясига ишга юбордилар. «Операцияларда» муваффақиятли иштирок этгани учун унга майор унвони берилди.

Ўша пайтда у «Ди вермахт» нашриётида Гитлернинг қўмондонлик маҳоратини кўкларга кўтариб «Танклар Варшава билан Атлантика ўртасида» деган китобини нашр этди. Китоб Польшага ҳужум қилишдан олдин танк дивизиясининг қўмондонлик пунктидаги вазиятни тасвирлашдан бошланади: «Биз фюрернинг оқ йўл тилаб айтган сўзларини нафас чиқармасдан тинглаб турардик... Агар Польшани қўшиб олишни истамаганимизда Германия солдатлари бўлмаган бўлур эдик».

Кильманзег фашистларнинг Норвегияга, Голландия ва Бельгияга қарши агрессиясини ҳам кўкларга кўтариб мақтайди. У Скандинавия мамлакатларига «шонли юришни» «фюрернинг қаҳрамонона қарори... ва вермахтнинг катта имкониятларга эгалиги» деб баҳолайди.

1940 йилнинг 20 майида Кильманзег Амьенани босиб олиш тўғрисида радиограмма олди. Бу уни жуда ҳам тўлқинлантириб юборди. У ҳатто ўз кундалик дафтарига шундай деб ёзди ҳам: «Бу радиограмманинг асл нусхаси менинг ҳарбий эсдаликларим сақланадиган папкада турибди. Шубҳа йўқки, мен уларни тез-тез олиб, кўрсатиб ва улар ҳақида ҳикоя қилиб тураман...»

Бироқ ҳозир граф ўзининг иккинчи жаҳон уруши давридаги «жасоратларини» ҳар томонлама сир сақлашга ҳаракат қилаётир. У ССнинг бригада генерали Эрнст Роденинг Нюрнберг процессида Кильманзег билан Хойзингер «партизанларга қарши кураш» ниқоби остида тинч аҳолини йўқ қилиб юбориш тўғрисидаги буйруқлар ишлаб чиқилган кенгашларда қатнашгани тўғрисидаги сўзларини ҳам хотирлашни ёқтирмайди.

В. АНДРИАНОВ, (АПН).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар. 9.30 — Музикали танаффус. 10.10 — Фортепьяно ва торли оркестр учун учинчи концерт. 10.30 — Болгарияни биласизми? (топишмоқли концерт). 11.10 — Юксак маданий турмуш учун. 11.25 — Симфоник рақслар. 12.15 — Концерт (бадиий ҳаваскорлар). 13.30 — Куйлар. 16.15 — Қўшиқлар. 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.10 — Экран қўшиқлари ва куйлари. 18.30 — Балетлардан рақслар. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — Дўстлик қанотлари (рус.). 20.10 — Болгария маданияти декадаси. Болгар симфоник куйлари. 20.45 — «Бугун Шарғунда» (репортаж). 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Коммунистик ахлоқ ва тарбия. 22.15 — «Олтин водий қўшиқлари». 22.40 — Поэзия кечаси. 23.20 — Концерт (классик куйлар).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.20 — **Звездочка** (тележурнал). 19.00 — **Реклама ва эълонлар.** 19.10 — **Беш учрашув** (телеспектакль). 20.05 — **Качалов кўчаси, уй № 6** (репортаж).

20.45 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.50 — **Телевизион янгиликлар.** 21.05 — **Сув хўжалигида янги техника** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 21.25 — **Концерт** (танбурчи санъат усталари). 22.05 — **Бир оқшом хаёли** (адабий эшиттириш). 22.25 — **Янги Тошкент истиқболи** (Қирғизистон қурувчилари учун эшиттириш ва концерт). 23.05 — **Унутилмас 900 кун** (ҳужжатли фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Мультфильм** (болалар учун). 17.25 — **Сенинг кунинг** (илмий-оммабоп фильм). 17.45 — **Симфония** (телефильм).

Ўзбек тилида: 18.10 — **Мактаб ўқувчилари бригадасида** (болалар учун). 18.30 — **Тоғ ёзи қисқа** (бадиий фильм). 19.50 — **Тошкент янгиликлари.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/IX да **Қотил**, 15/IX да **Ўғирланган умр.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
18 сентябрда
Ой тутилган тунда
Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

1966 йил 28 сентябрь кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг илмий советы мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зал фойеси) филология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун)

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

М. Алиев: «Ўзбек совет драматургиясида партиявийлик ва халқчиллик (КПСС XX съездидан кейин яратилган драматик асарлар асосида)» деган темада.

С. Зуфаров: «Ўзбек тилининг Сайрам шеваси» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

Тошкент шаҳридаги
УЙ-ЖОЙ ВА ЖАМОАТ БИНОЛАРИНИ ТИПОВОЙ ВА ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ЛОЙИҲАЛАШ ЗОНАЛ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ
аспирантурага
1966 йил учун
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Аспирантурадаги ихтисослар: темир-бетон қурилиш конструкциялари, қурилиш буюмларини заводда тайёрлаш технологияси, уй-жой ва жамоат бинолари қурилиши экономикаси (кундузги ва сиртқи), уй-жойлар архитектураси, жамоат бинолари архитектураси (сиртқи), интерьер ва биноларни пардозлаш (кундузги).

Ҳужжатлар 20 сентябргача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 октябрдан бошланади.

Ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент-109, телефон 4-02-72.

Чирчиқ шаҳридаги
12-профтехника билим юрти
1966/67 ўқув йилига
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртидаги ихтисослар: **ғишт терувчи, дурадгор, бўёқчи.** Ўқиш муддати — бир йил. 7—10-синф ҳажмида маълумоти бўлган 16—17 ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади;

сувоқчи-бўёқчи-плиткачи, сантехника слесари, автокран машинисти, бетончи-монтажчи, электрогазосваркачи. Ўқиш муддати 2 йил. 8—10-синф ҳажмида маълумоти бўлган 15—16 ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар бепул овқат, форма кийим билан, бошқа жойлардан келганлар ётоқ билан ҳам таъминланади.

Совет Армиясидан демобилизация этилган ва ҳарбий хизматдан бўшатилган 25 ёшгача кишилар ҳам қабул қилинади.

Директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: турар жойдан справка, 3х4 сантиметр ҳажмида 6 та фотокарточка, таржимаи ҳол, маълумот ҳақида ҳужжат, мактаб ёки иш жойидан характеристика. Метрика ёки паспорт шахсан кўрсатилади.

Адрес: Чирчиқ шаҳар, Высоковольтная кўчаси, 10-уй ёки Железнодорожная кўчаси, 138-уй.

БИРЛАШГАН НАШРИЁТГА

линотипчилар, версткачилар, печатниклар, қоғоз қирқувчилар, шоферлар, вахтёрлар, уборщицалар, стереотипёрлар, шогирдлар, наборщиклар, экспедиторлар, автослесарлар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 2-қават, кадрлар бўлими.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг илгари Ўзбекистон кўчаси, 31/33-уйда бўлган **КОНСУЛЬТАТИВ**

ПОЛИКЛИНИКАСИ

Олмазор кўчаси, 57-уйга

КУЧДИ ВА БЕМОРЛАРНИ

қабул қилмоқда

(7, 8, 11-трамвай, 1, 4, 8-троллейбуснинг «Комсомол майдони-Хадра» остановкаси, 14, 38, 51-автобус, 2, 7-троллейбуснинг «Коратош» остановкаси).

«ТАСОДИФИЙ ҲОДИСА»

АҚШ самолётлари кўпинча қулагани-қулаган, натижада маҳаллий аҳоли орасида кўплаб қурбонлар юз беришига, уй-жойларга, саноат корхоналарига кўплаб зарар келтиришга сабабчи бўлади.

— 1963 йилда Сайтома префектурасидаги касалхона устига Америка ҳарбий самолётининг йиқилиши натижасида бир бемор ўлган, 19 киши оғир ярадор бўлган, касалхонанинг уч корпуси вайронага айланган.

1964 йилнинг апрелида Окинава оролидан Ацуги базасига учиб келаётган бошқа бир Америка самолётининг Митида шаҳридаги савдо квартали марказига ағанаб тушиши оқибатида тўрт киши ўлди, 30 киши ярадор бўлди, 14 та уй-жой биноси бузилди.

1964 йилнинг сентябрида реактив самолётлар Ямото ва Ацуги шаҳарларида кетма-кет ҳалокатга учради. Яматода 4 киши ўлган, 5 киши ярадор бўлган. Иккала ҳолатда ҳам учувчилар, Америка газеталарининг таъбири билан айтганда, «саросимага тушмасдан, дадиллик кўрсатишган», катапульта қилиб омон қолишган.

Кейинчалик Аомэ ва Сагамихара шаҳарларида яна бирин-кетин ҳарбий самолётлар қулаб, шу тоифадаги ҳодисалар рўйхатини яна тўлдирди.

Америка самолётлари турли-туман ўз юкларини «тушириб юбориш» хусусиятига ҳам эга. Масалан, яқинда Ибараки префектурасида АҚШнинг бир транспорт самолёти бензин қозонини «тасодифан» ташлаб юборди. Натижада 6 ёшлик япон ўғлони нобуд бўлди.

(Боши газетанинг 13 сентябрь сонида босилган).

«ХАВФСИЗЛИК» ЖАРИМАСИ

Нака шаҳри районидаги (Ибараки префектураси) Америка машқ полигони 1.150 гектарлик катта майдонни эгаллайди ва у бомба ташлаш ва ҳаво отишмалари машғулотларини ўтказишда мўлжалланган. 50 километр радиусдаги бутун округ аҳолиси янкиларнинг «тасодифий янглишиш»ларидан ҳавотирланиб доимо қўрқувда, саросимада яшайдилар, қишлоқлари бошида бирор фалокат юз беришидан ҳавотирланадилар. Бу қўрқув ва саросимага асос бўлувчи сабаблар керагидан ҳам ортиқ. Учувчилар 200 мартадан кўпроқ «янглишдилар» ва хариталарида кўрсатилган жойни қўйиб, бошқа ерларни бир неча бор бомбардимон қилдилар. Асиядаги (Фукуока префектураси) бошқа бир полигон атрофидаги қишлоқлар, далалар ва экин майдонлари Америка авиаторларининг «янглишиш»лари натижасида 70 марта бомбардимон қилинди ва ўққа тутилди.

Америка ҳарбий учувчиларининг «найранг»лари туфайли япон деҳқонларига келтирилган зарарлар фақат шулар билан чекланмайди. Масалан, 1965 йилнинг июнь ойида Амогомори (Мисавадаги база атрофи) полигони яқинида хлор гази билан заҳарланган 20 гектар шолипоя, 50 гектар ердаги сабзавот барбод қилинди, кўплаб ҳайвонот заҳарланиш натижасида ўлди. Бу фалокат шундай содир бўлди: суюқ ҳолдаги хлор резервуарлардан томабошлади ва база территориясини заҳарлай бошлади. Уни тезликда энг осон йўл билан, полигонга олиб чиқиб уни портлатиб юборишдан бошқа илож топиша олмади. Американликлар шундай йўл билан ўз базаларини хавф-хатардан халос қилдилар. Лекин унинг касофати шўринг қургур япон деҳқонларига урди. Улар ўзларининг «хавфсизликларини таъминловчи»лар учун яна ана шундай жарима тўладилар.

ПОЙТАХТ ЧЕТ ЭЛ ҲАРБИЙ БАЗАЛАРИ ҲАЛҚАСИДА

Жаҳондаги энг улкан шаҳар ҳисобланган Токиода аҳоли ғоятда зич жойлашган. Қишнинг изғирин кунларида юз мингларча кишилар инсон яшайдиган уйга сира ўхшамайдиган, картон қоғозидан ишланган қутичаларга ўхшаш хароба кулбаларда кун кечирадилар.

Ёзнинг ҳароратли ойларини эса, улар сувсизликда, ташналикда ўтказадилар. Энергия системаси ва газ тармоқлари эса аҳолини тўла таъминлай олмайди. Аҳолининг ғоятда зич жойлашганлиги, иморатларнинг эскириб қолганлиги натижасида шаҳарда тез-тез ёнғин чиқиб туради, булар шу кунгача Токио бошидаги фожиали бир кулфат бўлиб келмоқда.

Шаҳар оқсоқоллари оппозициянинг сиқуви натижасида «саҳийлик» қилиб Токио атрофидан янги уй-жой массиви қуриш учун ер участкаси олишга қарор қилган эдилар. Иш шу ерга келганда ғайри-табиий қаршиликка дуч келинди. Маълум бўлишича, Токио чор атрофи чет эл ҳарбий базалари билан қуршаб олинган жаҳондаги ягона пойтахт бўлиб чиқди. Йокота (Нисинама уезди), Титикава, Футю, Тама (Сантама уезди), Ацуги (Канагава префектураси), Джонсон (Сайтома префектураси), Кисарадзу (Тиба префектураси) — буларни Токионинг ҳамма тарафидан ҳалқасимон қуршаб олган Америка ҳарбий базаларининг рўйхати деб ҳисобласа бўлади.

Бу ҳарбий объектларнинг яқинроғида бошқа юзларча катта уй-жой бинолари қуриш мумкин бўлган ер участкалари мавжуд. Масалан, муниципалитетда Йокота базаси яқинидаги майдонда қурилиш олиб бориш масаласи узоқ вақт муҳокама қилинди. Бироқ, Япония қурилиш корпорацияси ҳамма нарса ҳал бўлганда Америка реактив самолётларининг қўрқинчли шовқин-суронини ҳисобга олиб, бу районни уй-жой қурилиши учун ярамайди, деб хулоса чиқарди ва бу ерда қурилиш олиб боришдан бош тортди. Шу сабабдан Токио муниципалитети бошқа бир территориядан илгари янги уй-жой массиви учун мўлжалланган 200 минг квадрат метр майдони сотиб олиш байини ҳам бекор қилишга мажбур бўлди.

1964 йилда ўтказилган олимпиа ўйинлари Токиони 66 гектар майдонни қамраб олган «Вашингтон тепаликлари» деб аталган Америка ҳарбий лагеридан халос бўлишга ёрдам берди. Бу лагерь шаҳарнинг қоқ ўртасида, японларнинг миллий ифтихори бўлган МЭЙДЗИ храми ва парки ёнида барпо этилган эди. Шу ерлик одамлар ҳазиломуз, лекин жуда жиддий тарзда «Яна бир шундай тадбирни ўйлаб топиш кераккки, американликлар бошқа лагерлардан ҳам жўнаб қолишсин» дейишади.

Лекин бу йўсинда «ўйлаб топилган» тадбирлар ёрдам бермаслиги кўпчиликка аён. Олимпиа ўйинлари фақат бу лагернинг ўрнинигина ўзгартиришга сабаб бўлди. «Вашингтон тепаликлари» шу кунда «Кантомура» номи билан Токионинг чеккароғида бемалол ҳаёт кечирмоқда ва у ўз фаолиятини илгаригидан ҳам кенгроқ тараққий эттирмоқда.

Баланд, тиканли симлар девори орқасидан тартиб билан ўсаётган гулзорлар, дарахтлар сояси остида бўй чўзган чиройли коттеждлар, кенг, асфальтланган кўчалар кўзга ташланиб туради.

1964 йилнинг ёзи сувсиз бўлди. Токиоликларни сув билан таъминлаш мақсадида минглаpча автомашиналар сафарбар этилди. Шаҳар бош сув омборида сувнинг миқдори ҳақидаги маълумотлар радио орқали соат сайин эшиттирилиб турган бир пайтда «Кантомура» Америка ҳарбий лагеридаги чўмилиш ҳовузи одатдагидек ишлайверди. Лагернинг боғбонлари ҳар куни эрталаб шланглар билан кўкатларни тўйдириб суғоришни давом этираверди.

Американликлар маишат, роҳат-фароғат билан яшашга ўрганиб қолишган. Улар учун яратиб берилаётган роҳат-фароғат японлар учун қанчалик қимматга тушаётгани улар учун учпул. Бу ҳам «хавфсизлик» учун тўланаётган жарима ҳисобига кирса керак.

ТЕКИНХЎР ШАҲАРЛАР

1965 йилнинг баҳорида Япония экранларида «Никкацу» кинокомпанияси томонидан ишланган «Қора қор» фильми пайдо бўлди. Фильм мамлакатда катта шов-шувга сабаб бўлди. Фильм режиссёри Такэнти Тэцудзи Америка ҳарбий базаларининг маҳаллий аҳолига, айниқса ёшларга зарарли таъсир кўрсатаётганини акс эттирган эди. Картина томошабинни япон оролларида чет эл ҳарбий базаларининг мавжудлиги туфайли вужудга келган катта социал проблемалар устида бош қотиришга ундар эди.

Шубҳасиз, фильм АҚШ ҳарбий кучи билан Япониянинг «хавфсизлигини таъминлаш» системасини сақлаб қолишга қаттиқ тарафдор бўлганларга ёқмаган эди. Ҳукмрон доиралар режиссёрни «бўёқларни ошириб юборган»ликда, «типиклик йўқ»лигида ва «одобсизлик»да айблаб, фильмни прокатдан олиб ташладилар. Шошилинч равишда кўрилган бу тадбир шундан далолат бердики, Америка ҳарбийларининг Японияда қилаётган ўзбошимчаликларини танқид қилиш ва кенг жамоатчиликка ошкор этиш ман этилган.

Шундай қилиб, бу фильм таъқиқланди. Аммо у кўтарган проблема ҳамон проблемалигича қолиб келмоқда.

Маълумки, АҚШ ҳарбий базалари томонидан ишлатиладиган газ ва сув, ерлар, уй-жойлар, хизмат учун фойдаланиладиган бинолар учун ҳеч қандай ҳақ олинмайди. Бундан ташқари муниципалитетлар АҚШ ҳарбий базаларига бориладиган янги йўлларни очиб бериш, уларга бетон ётқизиш, тозалаш иншоотлари қуриб бериш, шунингдек шаҳарда кўнгил очишга чиққан янкиларнинг хавфсизлигини таъминлашга (тўғрироғи кўнгил очаётган янкилардан аҳоли хавфсизлигини таъминлашга) мажбурдирлар.

Гап шундаки, американликлар ўз базалари учун кўрсатиладиган хизматни ниҳоятда яхши йўлга қўйиб олишган. Бу ҳам ўзига хос «поток ишлаб чиқариш»га ўхшайди, яъни тунги клублар, барлар, кабаре, танца заллари ва бошқа кўнгил очиш жойлари бетўхтов ишлаб туради.

Бунга мисол сифатида Мисава шаҳрини кўрсатиш мумкин. Шаҳар Америка оккупациясининг ўн йиллиги даврида кичик Лос-Вегасга — бачкана, американча «ҳузур-ҳаловат шаҳри»га айланди. Бу ерда бандитизм, қиморбозлик, афюн сотиш ва бошқа американча «кўнгил очиш»га кирадиган бемазагарчиликлар ниҳоятда авж олган. Илгари тилга олинган «поток ишлаб чиқариш»да шаҳарнинг 60 процент аҳолиси шуғулланади. Шаҳарнинг экономикаси ва молиявий томони АҚШ базалари ва ҳукумат субсидияларига тўла боғлиқ.

Мисава Америка ҳарбий базаларига хизмат кўрсатиш туфайли катта давлат субсидиялари ва даромадлари эвазига яшайдиган бундай текинхўр шаҳарлар оз эмас, бу шаҳарларда турли хил мазахўрак ўткинчилар ва жиноятчилар текин даромаддан семирмоқдалар. Бундай шахсларга «коллектив хавфсизлик системаси» албатта хуш келади.

Е. ПЕТРОВ.

(Давоми бор).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В30333. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В34489, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31218. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий иш ва хатлар — В39003, В33553. Иллюстрация — В34324. Стенографистка — В34343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.